ԱՒԵՏԱՓԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,

ՅԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ՛ՒՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆԻՍ 25, 1910. Ն՝ 26

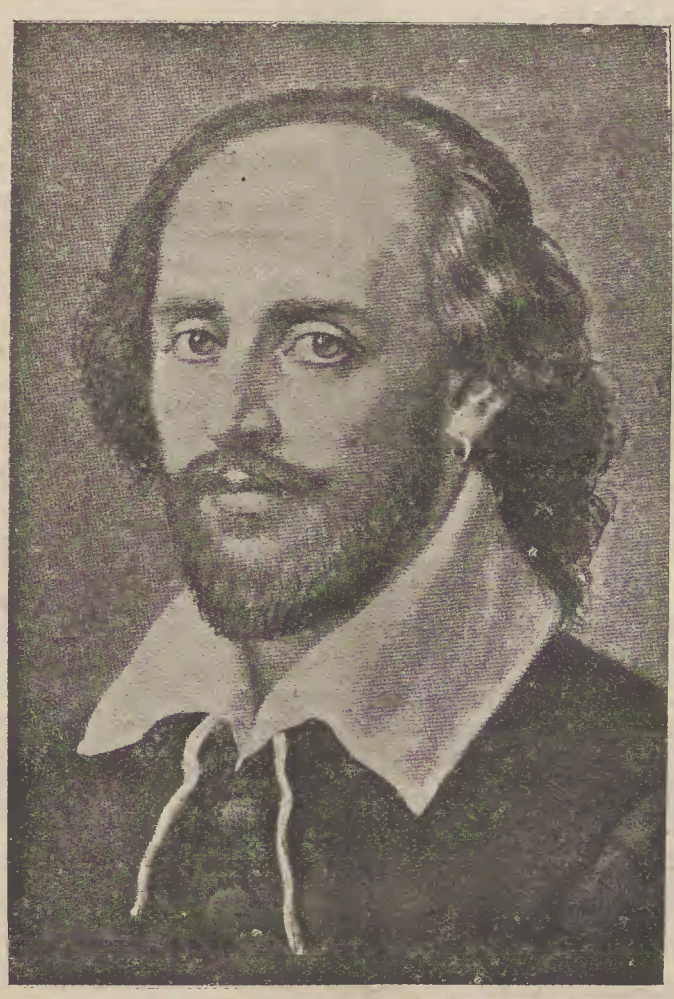

ՈՒԻԼԵԸՄ ՇԷՅՔՍՓԻՐ

﴿ اوه‌دار هفته‌لق غزته — درسعادته بابيل هاوسده — مدير مسئول ـ صمويل ق. هاروتيونيان ﴾

ՇԵՐԱ՛ԻԹ
Սէնհլիսի 40 Ղրշ.
Ամէրիկա իչիւն 2 Տօլ.
Ինկլիթէրրա ,, 8 Շիլին
Մէմ. սարբէ ,, 10 Ֆրնգ.
Եւրէն նուսխէսի 40 փր.
Ի՛ւանաթ գրյմէթլէրի մէվ՛ԷԼԼԻ

ԱԻԵՏԱԲԵՐ
ԷՐՄԷՆԻՃԷ
ՎԷ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՅԱՔԸ ԻԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ
ՀԱՅՔԱԿԱՆԷԳ ՂԱԶԷԹԱ
Միա՛ւիպիթլեր Հ. Մ. Ալէն
Հ. Ս. Պարնըմ
Մ. Մինասեան
Պոյուկլը Հաուս,
Տէր ի Սա՛ատէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER
A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S. BARNUM
M, MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 40 Paras
Advertising rates on application

ԳՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ՀԻՍՍԻՅԱՔ ԳԱՔՐԷԼԷՐԻ

— Եէնի Սէնէ չիր՛լէրի, Պէապին սահիֆէլէր, Գալպկեահ ը մի՛մինտէն, Զէմզէմաթ ը Հուրրիյէթ, կիւլիկիա ֆիղանլարը, Թուհֆէ ի մուհիպպանէ, Ինթիզաաթ ը գալպիյէ, Թէլգինաթ ը սամիմանէ։ —

Իչպու էաէր գըսմ ը ա՛զամը հէնուզ նէչը օլուն-մամըշ 38 փարչա կիւզել չի՛լէրտէն 'իպարէթ տիր։ Ա՛նթոքնէրին ճիւմլէ օղուչանլարընա պիրէր նիւսխէ ալմալարընը խասսէթէն Թավսիյէ էտէրիզ։ Ֆի՛յաթը Իսթանպօլտա 4 վէ Թաշրատա փօսթա իւճրէթի իչինտէ օլարագ $4\frac{1}{2}$ ղրշ. տըր։ Ատանա վիլայէթի իչիւն մէրքէզ ի ֆիւրուխթը Ատանատա Ոսկիան էֆ. Ոսկիանեանըն տիւքքեանը տըր։ 5 - 5

Ի՛ԼԱՆԼԱՐ

Թաշրալարտան վէ Տէրիսա՛ատէթտէն, Տէրիսա՛ատէթ Պայթարիյէ վէ Զրա՛աթ մէքթէպլէրինէ կիւրմէք իւզրէ տուխունուիյէ իմթիհանլարընա հազըրլանմագ, վէ մէքթէպլէրին չէրա՛իթինէ վազըֆ օլմագ իսթէյէն մէքթէպի 'ալի վէ գօլճճ Թալէպլէրի, չախսէն կա Թահրիրէն, Հալգալը Զրա՛աթ Մէքթէպինտէ Հրանտ էֆ. Լիմոնճեանա միւրաճա՛աթ էտէրլէր իսէ՝ մէճմանէն կարտըմ էտէճէք տիր։

Ա.Ֆ. Գարահիսար Հայ-Ամերիկեան գիւքիւր մէքթէպի իպթիտա՛ի վէ ի՛տաատի սընֆը իչիւն Գօլէճճէն մէ՛զունն, էրմ. 'Օսմ. վէ Ինկիլիզճէ տէրսլէր Թա՛լիմինէ մուգթէտիր իլի մու՛ալիմ իսթէնիյօր։

Արզու էտէն զէվաթ տօղրուտան մէքթէպին հէյ՛էթի ի իտարէսիյէ պիլմուխապէրէ Թէ՛աթիի Թաֆսիլաթ վէ մա՛լիմաթ էտէ պիլիրլէր։

1—10

ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ
1910 Յունիս 5/18

Լիրա 100 ղրշ.տան Շէէրէ գանթար ղրշ.

Պօղչայ օղդա	փրյ.	Թրիէսթէ	126
Անատօլու սէրթ	42-43	Թրիս. (Ֆիլմք. ճինսի)	133
» Բ.	49-50	Գահվէ 100 օդ.	600-715
Ռէն չուվալ	ղրշ.	Փէյնճ չուվալը	ղրշ.
Գըրմա պիրինճի	80-86	Մըսըր	77-91
Վարնա	82-88	Բանկօն	114
Մարսիլիա	87-88	Ճաւիօն	132-160
Աւէճ օղդա	փր.	Րիզօն	գր. 39
Անատօլու Սվա	33	Կաշ չիֆթ թէնէ.	ղր.
« Ս.	34	Բուա, փիյմըղ.իչին	20-21
Թունա քիլէ	$13\frac{1}{2}$-14	Թէֆթէյ+ օղդա	ղրշ.
Ֆասօլչ 100 օդդա		Էնգաբէ, եօզ.	$19\frac{1}{2}$
Սէլանիք	230-235	Նէհն օղդա	ղրշ.
Թրապզօն	—	Անատօ. գըրմա	7-$7\frac{1}{4}$
Նօխուտ օղդա	փր.	Փամֆ. Պլքսիր օղ.	$8\frac{1}{2}$-9
Պալըքէսիր	—	Ատանա	$8\frac{1}{2}$-$8\frac{5}{8}$
Պիղա	80	Ա.ֆյճ օղդա	ղրշ.
Սիւրիա	65-68	Տրուկիսթ	
Սասամ օղդա	փր	Մալաթիա	224
Մէրսին	116		

1910 Յունիս 8/21

ՍԱՐՊԱՖԻՅԷ·	Էսհ միւպէտ. գիմաթը·	Լ. Օ·	101	33
	Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ.	»	Ֆրգ.	219	75
	Ա. Գրէտի Ֆօնսիյէ Էժիպսիէն	»		316	
	Բ. » »	»		272	
	Պանգ Նասիօնալ տը Կրէս	»		426	

Մէճիտիյէ	ղրշ.	107	33	Գրըմից ղրշ.	50
Մէճիտիյէ	ղրշ.	99	20	Լիրա Ինկլիզ »	109 34
Կիւմիւշ ուֆգ.	»	104	30	Կմշ. Մնթ. 6սը »	59
Նափօլէօն		87	9	Գարպօն գա՛իմէ	8 60

ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,

'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՑԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՂՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԱՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՅՈՒՆԻՍ 25, 1910. Ն: 26

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒԼԱՐ

ՈՒՖՈՒԳ

(Հ. Մ. Ալէն)

Ինչպէս որ Մր. Րօզէվելթ. ինչպէս քէնատիէրինի Մըսըր միլիւէթփէրվէրանը թէսմիյէ էտէն քիմսէյէր՝ Մր. Րօզէվելթէ կիլտօլտա իրատ էթտիյի նուէթտան տօլայը զայէթլէ գըզմըշլար տըր։ Միւշարիւէյհ օլ նուէթգընատա Ինկիլիզերրայա Մըսըրտա ինսանիյէթ վէ մէտէնիյէթ լէհինտէ պայլամըշ օլտըղը պէօյիւք իշտէն րիճ'ար էթմէմէսինի, վէ հաւսուլը մէբամլարը իչիւն Պուէթրօս փաշանընքի միսիւիս ֆի'իլի գաթլւար իճրասընտան չէքինմէմէյէն մա'հուտ միլիւէթփէրվէրանընն հարաքեաթընը պասարըմագ խուսուսընտա քի մէա'ուլիյէթին իճրասընտան չէքինմէմէսինի թավսիյէ էթմիշ տիր։ Աֆսիքեար տըր քի Ինկիլիզերին պէօյիւք էքսէրիյէթի իշպու այըզ լիսանտան զայէթլէ միւթէ"էսիր օլմըշլար տըր։ Թայմզ նուէթգըն իրատ օլընըղը կիւնիւն էրթէսի կիւնիւ իշպու հիսսիյաթը 'աքս էթմիչ, վէ Մր. Րօզէվելթ Օգաֆըրտա տար իւլ ֆիւնտընընտա թարիխտէ մէպհասը հայաթա մախսուս միշաքէհէթլէր մէվզու'ընա տա"իր նուէթգընը իրատ էթտիքտէն սօնրա, 'այնի զազէթա պէրվէհի աֆի պէյանաթտա պուլունմըշ տըր։ «Միւշարիւէյհին քէնտի սամի'ինին գուլագլարընտա տօլտուրտըղը հագիգաթլար՝ ֆիլհագիգա էսքի վէ իպթիտա'ի հագիգաթլար տըր։ Պուընը քէնտիսի սա"իր հէր քէտտէն տահա էյի պիլիր։ Լաքին անլէր հայաթի հագիգաթլար տըր։ Ֆագաթ ունուէթմազա ֆէնտա մէյլ ու 'ալամէթլէր կէօսթէրէն նախօտ տահա ֆէնտասը պու հագիգաթլարը քէնտի զա'աֆլարընտա վէ իհթիրասլարընտա կէօրէ, եէնիտէն թէրթիպ ու թանզիմ էզգըշան պիր'ասըրտա պու հագիգաթլար՝նէ զատար չօգ տէֆ'ա թա՛լիմ վէ թէքրար էտիլսէլէր, եէրի վար տըր։ Մր. Րօզէվելթ իշպու ֆէնտա 'ալամէթլէրի զայէթ վազղ սուբէթաէ կէօրիւյօր։ Օ անլէրի հէր քէսին կէօղիւ էօնիւնէ գօմագտան չէքինմէյօր։ Անլէրին տէլալէթ էթտիքլէրի մուհասաթարալարը կէօսթէրիյօր, վէ պու 'ալամէթլէրին մէնչէ" ու մաստարը օլան ֆէնտա մէյլլէր 'ագիլանէ վէ եէտ ի գավի իւլէ տէֆ' ու իզալէ էտիլմէյէճէք օլուրլար իսէ, պու մուհասաթարալարընն հէր հալտէ զուհուր էտէհճլէրինի լտաի'ա էտիյօր։ Լաքին փէք ազ սիյասէթչինասլար վար տըր քի մէտէնիյէթի հազըրէմիզին ասըլ ֆէնալըգլարընը վէ միւսթագպէլտէ անընն իւզէրինտէ մու'ալլագ կիպի կէօրիւնէն տահա աղըր ֆէնալըգլարը միւշարիւէյհ գատար չէտիտ սուբէթտէ հիսս էտէրլէր, եինչ տէ միւշարիւէյհին օլ աֆի հագգընտա ի'թիմատ ը գավի վէ սա իմի վար տըր։ Մր. Րօզէվելթ միւթէմէտտին նէվ ի պէչէրին էօնիւնտէ պուլունան վէ 'ալէյ խուսուս, վէսիլէ վէ ֆուրսաթլարընը հիւան ի խաթի'մալ էտէճէք օլուր իսէ, նէվ' ի պէչէրին Ինկիլիզճէ միւթէքէլլիմ գրամը էօնիւնտէ պուլունան իւմրտա ի խաթիգ պալտան տօլայը փիւր չէվգ ու նէչաֆ տըր։ Լաքին հէր չէյ մէզգիւր վէսիլէ վէ ֆուրսաթլարը հիւան ի խաթի'մալ էթմէմիզէ վապէսթէ տիր։ Միւշարիւէյհ, եկէր պիզ քէնտի նէֆսլէրիմիզէ սատըգ պուլունընը իսէք, հիչ պիր չէյտէն գօրգմամագլըզըմըզ իճապ էտէր, տէյիւ նիտտա էտիյօր։ Վազիֆէչինասլըգ հիսսի, քէնտի նօգսանընը պիլմէքլիք, զապթ ը նէֆս —իչմէ պուլնլար՝ հագիգի էսասլար վէ իւզէրլէրինտէ պէօյիւք միլլէթլէր պիւնհանընընն ինչա էտիլէպիլէճէքլէրի եէկհանէ մէթին թէմէլլէր տիրլէր։

Պու տիւսթուր վէ էսասլարը քէնտիլէրիմիզէ րէհպէրլէր իթթիխազ էթտիյիմիզ հալտէ, Մր. Րօ-

զէվէլթին գավիյէն ի'թիմատ էթաիյինէ կէօրէ, Ինկի-լիզճէ մի-լթէքէլլիմ ագվամըն թէմէտաիւնիւ քէնտի-լէրին խարիճի վէ տախիլի տիւչմիւնլէրինին պիլճիւմլէ հիւճումլարընա մուգավէմէթ էտէպիլիր վէ էտէճէք տիր։ Ո պիզի անլէրին հէր իքիսինէ տախի 'այնի չէվգ ու համիյէթլէ մուգավէմէթ էթմէմիզի թավսիյէ էտիյօր։ Մի-չարիլէյհ տիւչմիւնլէրին հէր իքի նէվ'ինէ տախի 'ատիլանէ վէ հաթթա 'ալի ճէնապանէ մու'ամէլէ կէօսթէրիլմէսինի իսթէյօր իսէ տէ, անլէրէ պունտան զիյատէ պիր չէյ վէ-րիլմէսինի իսթէմէյօր։ Անըն իտի'ասընճա, թէնե-պէլլէրէ, ֆասըգ վէ չափգընլարա եաիօտ հաթթա էհլիյէթսիզլէրէ կէրչէքտէն տահա ճէսուր, տահա 'ագիլ վէ տահա մուգթէտիր քիմսէլէրին հուգուգ վէ սէլահիյէթլէրինտէն մահրումիյէթլէրինի մուճիպ օլան պիր մի-քեաճաթ վէրէն նէվտէն, Ռուսավաթ գատար տիւնեատա հէր նէվ' հագգ ու սէլահիյէթ գա'իտէ վէ էասընա մուխալիֆ վէ նէֆրէթէնկիզ պիր չէյ օլամազ։ Մր. Ռօզէվէլթ, քէնտիսինին իտի'ա էթմիյի վէճհլէ իֆրաթփէրվէր օլտըղը հալտէ, վէ իֆրաթփէրվէր օլտըղը սէպէպտէն, զատր վէ հագգ-սըզլըղըն գըսա վէ գօլայ, ֆագաթ միւհլիք թա-րիգիյէ իմթիմա'ի իսլահաթ իճրասընա չըզըչան զա'աֆը վէ հիսսիյաթ վէ թէ'էսիւրաթը նազիքէ իզհարընտաքի միւպալաղայը զայէթլէ թահգիր է-տիպ, անլէրէ խօր նազար իլէ պագար։ Մի-չարի-լէյհ հէր նէվ' սու"ի իսթի'մալաթըն — հաթթա ան-լէրին գանուննէն միւճազ օլան սու"ի իսթի'մալաթ օլտըգլարը զէմանտէ պիլէ — իլղա էտիլմէլէրինէ թարաֆտար իսէ տէ, էմվալա վէ ֆամիլեայա հիւ-ճում էտէն իչթիրաքիյունն ուսուլընա նէվ'ի պէչէ-րին էմրի թէրագգըսընտա իքի պաչըճա 'ամիլլէրէ վէ օլ թէրագգընըն պաչա չըգարըլմասընը լայըգ գըլան իքի պաչըճա սէպէպլէրէ հիւճում նազա-րըլէ պագար։ Մր. Ռօզէվէլթին պէչն էլ միլէլ միւ-նասէպաթ հագգընտաքի էֆքեար ու միւթալա'ա-թընտա տախի 'այնի սալիմ 'ագլ ու իզ'ան էսէրլէ-րի նիւմայան տըր։ Էկէր Ինկիլիզճէ միւթէքէլլիմ օլան գավմլար պու մէ"մուրիյէթի Հինտիսթանտա, Մըսըրտա, եաիօտ Ֆիլիփփին ատալարընտա իճրա էտէճէքլէր իսէ, անլէր տիւնեատա թուխմագտա օլտըգլարը մէվգը'ին պիզզարուրէ քէնտիլէրին իւ-զէրինէ գօտրըղը մէսարիճաթը 'ասքէրիյէ եիւքլէ-րինի թաչըմալը տըրլար։ Մր. Ռօզէվէլթ իսթիլաճու պիր վաճանփէրվէր տէյիլ իսէ տէ, սօփայա օլան ի'թիմատընտա սապիթ գատէմ տիր։ Էն միւթէ-րագգը վէ հուբր գավմլար՝ թէրագգը վէ հուբրիյէթ տա'վասընը միւտաճա'ա էտէպիմէլէրի իչինէ թէս-լիհաթ վէ թէճհիզաթը հարպիյէլէրինի մուհաճագա էթմէլի տիր։ Իչթէ Մր. Ռօզէվէլթին Օգսֆըրտտա պէյան ու իզահ էթմիյի 'ագիտէ օ տըր։ Պու 'ա-գիտէ թուհաճ եաիօտ մուղլագ պիր չէյ տէյիլ տիր՝ Պու 'ագիտէ 'ալագատար պուլունտըղը վասի' մէս-"էլէլէրին հէփիսինի չամիլ տէյիլ իսէ տէ, եի-նէ տէ զայէթլէ 'ատիլ, 'ագլա մուվաֆըգ վէ մէր-տանէ տիր վէ պունա պինա'էն Ինկիլիզլէրին գալպ-լէրինտէ իճապէթքեարանէ վէ մինիսթէտարանէ պիր մէյլ պուլաճագ տըր։

ԻՆՃԻԼԻ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐ—ՄԻԼԼԻ ՎԱԶԻՖԷԼԷՐԻ
(Հ. Մ. Ա.)

ՊԻԶ տա"իմա ինանմըշըզ քի Ինճ. էրմէնիլէր քէն-տի միլլէթլէրինի անա քիլիսէ իլէ գաթ'ը միւնասէպէթ էթմէմիշ օլան էրմէնի պիրատէրլերի գատար տէրին սուրէթտէ սէվէրլէր։ 'Ալէլ-խուսուս չու կէչէն 15 սէնէ զարքընտա անլէ-րին վաճանփէրվէրլիյի հագգընտաքի իչպու ի'թի-գատրմըզ անլէրատէն պա'զըլարըն թէ'ատիյաթ զէ-մանընտա տէ'թ'աթլէ կէօսթէրմիշ օլտըգլարը չէճա-'աթլէ վէ միլլէթլէրինին բէֆահ վէ սա'ատէթի հալը իչինն իպրազ էթիքլէրի չէվգ ու զայրէթլէ թէ"քիտ վէ թէ"նիա էտիլմիշ տիր։ Երինէ տէ թէս-լիմ ու ի'թիրաֆ օլունմալը տըր քի, 'ալէլ'ումում Ինճ. էրմէնիլէր ումուրը միլլիյէտէ ֆէնա պիր մէվգը'տէ պուլունըյօրլար։ Պունըն սէպէպի ափ աչիքեար տըր, զիրա էրմէնիլէրին Սահհաճաբըս-ընը պիլէ միլլի քիլիսէնին թէչքիլաթըյլէ զայէթ սըզը վէ ֆիլհագիգա այրըլմազ սուրէթտէ 'ալագա-տար տըր։ Պիթթապի' պիլիխթիյար քիլիսէտէն չէքիլմիշ օլանլար՝ վազ կէչմիշ օլտըգլարը հուգու-գը թալէպ էթմէքտէ կիպի կէօրիւնմէքլիյէ պիլէ թէրէտտիւտ էտէրլէր իսէ տէ, երինէ տէ միլլէթ ֆի'լէն իֆա ի խըտմէթէ կէլինտիքտէ, պու միւչ-քիլ հագիգի օլմագտան զիյատէ զահիրի տիր։ Ֆի'-լի թէճրիպէ պունը իսպաթ էթմիշ տիր։ Պիզիմ պիլտիյիմիզէ կէօրէ, միլլէթինէ վաճանփէրվէրտանէ պիր խըտմէթ իֆա էթմէքլիյէ արզուքէչ պուլու-նան հիչ պիր Ինճ. էրմէնի եօգ տըր քի պու խուսուս-տա եօլը իւզէրինտէ պիր մանի'էյէ թէսատիւֆ էթմիշ օլսուն. Պիլ'աքս հէր խալիս էհլի տիգգաթ գապուլ էտէր քի, տիւնեատա սա"իր հիչ պիր միլլի քիլիսէ եօգ տըր քի քէնտի ճէմա'աթընըն խարիճինտէ պուլունան էշիասա գարչը թավր ու մու'ամէլէ-սինտէ էրմէնի միլլի քիլիսէսինտէն տահա'ալիճէնագ վէ տահա միւսա'ատքեար օլսուն։ Լաքին էրմէնի Ինճիլիւէրէ կէլինտիքտէ, անա քիլիսէնին թաթը-լըղը վէ կէնիչ գալպիլիյի պիլէ քեաֆի տէյիլ տիր։ Անլէր ասըլ քէնտի տամարլարընտա զուվվէթլի

մլւի պիր հայաթ աթէչինի հիսս էթմէլի տիրլէր։ Անլէր էրմէնիլէր սրֆէթիլէ մէնսուպ օլտըգլարը մլւէթին էն 'ալի միրասլարընա հագգ ու սէլահիյէթլէրինի հիսս էթմէլի տիրլէր։ Պիր տէրէճէյէ գատար պու իթթիլա' մէվճուտ տըր, վէ հիչ պիր էրմէնի անը ինքնար էթմէք իսթէմէզ։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր, աչըգտան պէյան օլունմայոր իսէ տէ, Ինճ. էրմէնիլէրին տինի Թարիխի 1846տա հախօտ թագրիպէն օ զէմանլարտա պաչլամըչ տըր, տեյիս պիր զիւ'իւմ եօ՞գ մը տըր։ էրմէնի Թարիխինտէ մէզքիւր Թարիխտէն էվվել սէպգաթ էթմիչ օլան հէր չէյի պիլմէզտէն կէլմէյէ վէ 16նճը 'ասրըն էվրօփա իալահ ը մէզհէպի վէ 17նճի 'ասրըն ԵՀնի Ինկիլթէրրա Փիւրիթանլըզը իլէ ԵՀնի րէվապըթի վէ միւնասէպաթ Թէ՞սիսինէ պիր մէյլ եօ՞գ մը տըր։ Շուրասընը պէյտնա չիթապ էթմէլիյիզ քի, պու եօլտաքի մու'ամէլէ մու'այեէն պիր մագսէտ նէԹիճէսի օլարագ տեյիլ, անճագ սատէիլլիքլէ վէ խապէրսիզ օլարագ իճրա օլունմըչ տըր։ Պունըն ագալի պիր իսպաթը չու տըր քի, Ինճ. էրմէնիլէր Ամէրիգա Ժողովականլըզընը եախօտ էրիցականլըզընը եախօտ սա՞իր հէր հանկի պիր քիլիսէ ուսուլը իտարէսինի գապուլ էթմէմիչ, անճագ միւսԹագիլ խաթԹալար իւզէրինատ իլլէմիչլէր, վէ նիզամնամէ ի տախիլիլէրի ճիհէթիյլէ հէր հանկի պիր հեյ՞էթ ի քիլիսէվիյատէն այրըլմըչլար։ էրմէնի Գաթօլիք պիրատէրլէրիմիզին հալը պու խուսուսատա քիւլիյէն Ֆարգլը տըր։ Անլէր Փափա հազրէթլէրինէ պի'աթ վէ ինգիյատա մէճպուր օլուպ, մէրքէզի Ըօմատա պուլունան պիր ուսուլ ը իտարէնին հիւքմ ու նուֆուզը ալԹընտա պուլունմագտա տըրլար։ Ինճ. էրմէնիլէր՝ քիլիսէլէր մագամընտա քէնտիլէրին հիւան ի րիզալէրիյլէ իհտաս էտէճէլէրինատէն պաչգա պիր հիւքմ ու նուֆուզա Թապի' տեյիլ տիրլէր։ Պա'զըլարըն ֆիքրինճէ, պու հալ ազըր պիր դուսուր տըր, վէ Թէսլիմ ու ու ի՛Թիրաֆ օլունմալը տըր քի, պու ուսուլըն արա սըրա ույդունսըզլըգլարը վար իսէ տէ, մլւի պիր նօգԹա ի նազարատան պիղէ կէլիր քի պու իսԹիզալիյէԹին ֆա՞իտէլի օլտըղը Թէպէյհիւն էտէճէք տիր։ Էլհէվմ Թէվճճիհւհ վէ իչԹիրաքտան պաչգա պիր բազըԹա իլէ էճնէպիլէրէ մէրպուԹ օլմատըգլարընտան, իչպու քիլիսէլէր եախօտ էրմէնի Սրիսթիյան զիւմրէլէրի իսԹիգպալ Թարիւդինէ պիլա մուսաննա՛աթ տախիլ օլապիլիր։ Անլէր պիլա խավֆ վէ հիչ չէքինմէյէրէք էրմէնի մլւէԹինին ախլագի վէ տինի խէլասը իչիւն իչլէյիպ չալըչապիլիրլէր, վէ պու վէճճլէ իսլահաԹա եախօտ մլւի քիլիսէնին ի՛ատէսինէ արզուքչ պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ Թէչվիգ վէ գօլ գանատ օլապիլիրլէր։

Պիզ չու խուսուսը Թէ՞քիտ էթմէք իսԹէրիզ քի, մլւէԹին սա՞իր էվատլարը գատար Ինճ. էրմէնիլէր հագգը օլարագ սիլսիլէլէրինի կէրիյէ Թա Գրիգոր Լուսաւորիչէ գատար եիւրիւտէպիլիրլէր, Մա'լում ՓրօԹէսԹանլըգ էրմէնիլէր արասընտա պունատան 60 սէնէ էվվել քէօքլէչտի իսէ, սէպէպի պա'զը Ամէրիգալը միսիօներլէրին կէլիպ սատէ պիր Ինճիլ վա'զ էթմէլէրի տեյիլ, անճագ 'ասրլարճա միւատէԹատէն պէրու Ինճիլին բուհ վէ Թա'լիմաԹը քիլիսէնին սատրընտա պէսլէնմիչ օլուպ, իհնա օլունմագ իչիւն հէման պիր տօգանըլմադա պէգլէմէքտէ օլմասը իտի։ Ֆարագա էրմէնիլէր արասընտա Սրիսթիյան քիլիսէ պուլունմասա իտի, եախօտ Ֆարագա պու քիլիսէ Փափանըն հիւքմ ու նուֆուզը ալԹընա կիրմիչ օլսա իտի, 'աճէպա պիզ պիւԹիւն մէմալիք ի 'Օսմանիյէ տախիլինտէ պու կիւն քէնտիլէրին միլլի պիրատէրլէրինատէն նիսպէԹէն փէք ճիւզ'ի Ֆարգլարլէ այրըլմըչ օլան պու գատար Ինճ. էրմէնի հէմա'աթլար կէօրո՞ւր մի իտիք։ Զանն էթմէզ իզ։

Կէօրտիւյիւմիւզէ վէ կիւնատէն կիւնէ Թագվիյէթփէզիր օլան գանա'աթ ը վիճատնիյէմիզէ կէօրէ, էլհէվմ Ինճիլի վէ միլլի էրմէնիլէր իչիւն էտիլէճէք էն մուհիմմ պիր չեյ վար իսէ, օ տատ հալ ը հազըր իլէ էրմէնի միլլէԹինին տինի վէ միլլի հայաթընըն հատտ ը քէմալէ էրիչմիչ օլտըղը պա'իտ մազի արասընտաքի բազըԹա ի չիքէսԹիյի Թէճատիտ էթմէք տիր։ էրմէնի միլլէԹի ումուրընըն չիմտիքի գարմագարըչըդ ահվալընը իզահա չըգըչմայաճագ իսէք տէ, հիչ չիւպհէմիզ եօգ քի պունըն չարէսի՝ չուրայա, պուրայա պագմագլըգտա, եախօտ վագըԹ իլէ պէրապէր իւէրլէմէք պագընտա միւԹէվաչիյանէ ճիտ ու ճէհվալերտէ պուլունմագտա, եախօտ էաքի օլան չէյլէրի սայդըսըզճա փարչալամագլըգտա, եախօտ հաԹԹա հէնի օլան չէյի եափմագլըգտա տախի տեյիլ տիր։ Ի՛Թիգատըմըզճա, էրմէնիլէրճէ ասլ չարէ՝ մէնսուպ օլտըգլարը մլւէԹին Սրիսթիյանլըզընը 'գայա էսասլարը իւզէրինէ գուրուլտըղը զէմանա կէրիյէ տօղրու ասուսէ վէ սաքին պիր նազար աթմագ, օլ մուզլիմ էյամտա պու կիպի էսասլար իւզէրինէ պինա գուրաճագ տէրէճէտտ պէօյիւք վէ 'ագիլ օլմուչ օլան չօլ պէրհայաթ զաԹլարտա պիր իրճա՛ ը նազար էթմէքլիք տիր։ Պու կիպի պիր նազար՝ զայէԹ ազըր տէրտ ու էլէմէրէ կիրիֆֆար օլմուչ օլան պիր գավմըն սինիրլէրինի փէքիչտիրիպ միհնքէմէչտիրէճէք, անլէրին գալպլէրինէ պիր չու՛լէ ի

միւպահաթ կիրէճէք վէ զա՞իլ օլմուշ զայէ ի էմէլլէր իւնա օլուննաճաղլար տըր։ Պիճիւմլէ էրմէնիլէր եէքաթիկէրլէրինին սիմալարընա պագարագ տէյճէքլէր քի, «Պիզ պիր իզ, իմանճա պիր, Ալլահըն իննանլարա իհսան էտէ կէմիչ օլարդը էն 'ալի հէսէֆ ի էմէլլէրճէ պիր իզ, իմի պու հէտէֆ ի էմէլլէրի 'ահիլէ, քիւսէ վէ մէտէնի հայաթըմըզտա իհնա էթմէլի իզ։»

Էկէր էրմէնի միլլէթի միլլի թէքեամիւլին իչպու տէվամընը մուհաֆաֆազայա 'ազմ էտէրսէ, էկէր անլէր իւզէրինտէ պէնհանը միլլէթին քէօչէ թաչընըն գօնուլմըչ օլարդը Ինճիլ տիւսթուր վէ էսասլարընա սատըգ գալըրլար իսէ, էկէր մադիտէ մալիք օլարգլարը պէօյիւք բէ՞իսլէրինէ իգթիճա էտէրլէրսէ, էկէր պու կիւնիւն պէօյիւք միլլէթլէրինին զէման ը թէվէլլիւտլէրինտէն չօգ վագթ էվվէլ ալմըչ օլարգլարը էմանէթի հրճզ էտէրլէրսէ, հէր չէյ սէլամէթտէ օլուր։ Ֆագաթ պունլար օլմազսա, — էկէր հէր չէյ փարէ փարչա օլաճագ վէ էրմէնիլէր թարիհ ի մազիյի անընն միրասլարընը վէ անընն էօյրէթմէյի տէրսլէրի հիչ նազար ը իՀթիպարա ալմագսըզըն եէնի պիր էսաս վէ դա՞իտէյէ կէօրէ իչէ պաշլարլար իսէ, քէմալ ը խուլուսա վէ սէրպէսթի իլէ «Պիզիմ էրմէնի միլլէթինին իսթիգպալը հագգընտա հիչ իւմիտիմիզ եօգ տըր,» տէրիզ։ Ո պիր վագթ տանա տայանապիլիր իսէ տէ, զէվալ ու ինգըրազ մուհագգագ տըր։ Թուզ թաթսըզ օլարդը թագտիրտէ, նէ՞ իլէ թուզլանաճագ տըր։ Էկէր էրմէնի միլլէթի զա՞աֆ տագիգէսինտէ 'ասրարճա միւճատէլէ վէ օզրաչմալար սայէսինտէ վէ փէք չօգ գէտաքեարլըգլար իլէ մուհաֆազա վէ միւտաֆա՞ա էթմիչ օլարդը էֆքեար վէ էսասաթ խազինէլէրինի թէսլիմ էտէճէք օլուր իսէ, կէրիտէ միլլէթի գուվվէթլի պիր սա՞իգանըն գուվվէի մասիքէսիլլէ պիրլէչտիրէճէք նէ՞ գալըր։ Հիչ պիր չէյ։

Իչթէ պունա պինա՞էն տիր քի, պիզ Ինճիլի վէ Լուսաւորչական տօսթլարըմըզգա իչպու ինգըլապաթ վէ թէպէտտիւլաթ էյամընտա մազիյի զայէթ տէրին սուրէթտէ թէագիդ ու միւթալա՞ա էթմէլէրինի թավսիյէ էտէրիզ, թա քի անլէրին թէֆէքքիւրաթ վէ միւթա՞աթլարը իչինտէն միլլէթլէրինի Խրիսթիյանլըղը էն էվվէլ գապուլ էթմիչ պիր միլլէթէ եազըչաճագ պիր հայաթա սէվգ ու իրչատ արզուսըյլէ սուզան օլարագ տըչարը չըգսընլար։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԱԼԼԱՀԸՆ ԻՆՍԱՆԱ ԽԻԹԱՊ ԷԹՏԻՑԻ ԻԼՔ ՍԻՒԱԼ

«ՆԷՐԷտէ սին.» Թէք. 3. 9։

ԹէՓՎԻՆ քիթապընըն պիրինճի պապլարընտա տիւնեա թէաթրօսընըն իլք ֆասլընը կէօրիւյօրըզ։ Օլ ֆասլտա տէօրթ խուսուսլար վար. օրատա ինսան հուրը, թէճրիպէ օլունմըշ, տիւչմիւչ վէ թէվպէյէ տա՞վէթ օլունմըշ հալինտէ թա՞րիֆ օլունուչյօր։ Օ անճագ ինսան ճինսինին ախլագի հայաթընըն պաչլանդըճընըն թասվիրի տէյիլ, իլլա հէր պիր քիմսէյնին ախլագի 'էօրնիւնիւն պաչլանդըճընըն թասվիրի տիր։

Օլ էսքի հիքայէտէն ինթիխապ օլունան պու սիւ՞ալ՝ Ինսանը Ալլահըն էտայըըզ իտիյինի կէօսթէրիյօր։ Պիւթիւն Ք. Մուհամմէտ պու սիւ՞ալտան ին՞իքաա էտէն չէֆգաթ ը իլահիյէի թէֆսիր էտիյօր։ Սա՞իր տինլէր ինսանը՝ Ալլահը արամագտա թա՞րիֆ էտէրլէր իսէ տէ, անճագ Ք. Մուհամմէտսին տինի տիր քի Ալլահը՝ ինսանը արամագտա կէօսթէրիր։ Ալլահ տա՞իմա քէնտիսինին չօգտան զայ՞ օլմուշ օլան էվլատընը արամըշ տըր։ Անըն եդնմամէ էթտիյի՝ Անըն տա՞իմա էթմէկտէ օլարդընա պիր միսալ տըր։ Զայ՞ օլանը պուլմագ իչիւն օ ֆէրազաթ էթմէյէրէք ճէհտ էթմէկտէ տիր։ Էկէր անը մէն՞ էտէպիլսէ՝ արթըգ ուզագլաչմագ օլմայաճագ տըր։ Ֆրիստօսըն թէն օլմասընըն սօն մագսէտի ինսանը թէքրար գազանմագ իտի։ «Զիրա Իպն իլ ինսան զայ՞ օլանը արայըպ խէլաս էթմէկէ կէլտի.» (Ղուկ. 19. 10.) Էյի չօպան «Տօգսան տօգուզընը չէօլտէ պրագըպ՝ օլ զա՞իպ օլանը պուլունճայա տէկին անըն՞ արտընճա կիթմէ՞զ մի.» (Ղուկ. 15. 4)։ Ալլահըն ինսան իչիւն օլան չէֆգաթը էքսիլմէ՞զ. ինսան Ալլահը ունուտտագիլիր, լաքին Ալլահ ինսանը ասլա ունութմազ։

Երնէ պու սիւ՞ալտա Ինսանըն Եանլըշ պէր Գվէը՝ թուրմուշ օլարդընը կէօրիւրիւզ։ Պու սիւ՞ալ ինսանընն՝ Ալլահըն քէնտիսինի գօտրդը վէ օրատա պուլունմասընը իսթէտիյի մէվգը՞տէ օլմասրդընը կէօսթէրիր։ Գօյուն աղլատան ուզագ եէրլէրտէ սէրսէրի կէղէր, գօյուն իփինի չէօզմիւչ տիր. սէյեարէ քէնտի չէվրէսինտէն չըդմըշ տըր։ Ինսան Ալլահտան ուզագլաչմըշ, պիր նէֆի օլմուշ, անընն Ալլահա տօղրու օլան հիսսիյաթը թէպսիլ օլմուշ տըր։ Ինսան Ալլահըն հուզուրընտա անընն էվլատը մագամընտա տուրաճագ եէրտէ, գօրգուսընտան անընն էօնիւնտէ պիր գապահաթլը կիպի չէքինիր, պիւզիւլիւր։ Միւճրիմ պիր զամիր հէր չէյէ եալան

պիր բէնք վէրիր , վէ սէվկիւլիւ պիր տօսթու պիր ատէնէթ մագամընտա կէօսթէրիր։ Ալլահ թէպտիլ օլմամըշ , ամմա ինսան թէպտիլ օլմուշ սըր։ Ալլահըն ատէնէթի ինսանըն բուհու իւզէրինէ պիր քէտէր գարանլըղը պրադըր , վէ անըն հայաթընըն ճիւմլէ փունարլարընը ղէհիրլէր։ Օ քէնտի բուհանի չըզլագըղը իչին հիճապ էտեր , Օ սէրաֆիմէ հադըշըր օլ կիւզէլ խիւ'մէթը — փաքըզ խիւ'մէթընը — զայ' էթմիշ տիր։ Կիւնահսըզլըգ վէ անըն իլէ պէրապէր ճէննէթի կէչմիշ կիթմիշ տիր։ Ախլագի հանլըշ թավր ու հարէքէթտէն՝ Ալլահ հագգընտա հանլըշ էֆքեար իլէրի կէլիր , լաքին հանլըշ միւլահազաթա ատէլալէթ էտէն չէյ՝ 'էօմրիւն թարղը իմրարը սըր։ Ատէմլէր Ալլահըն եիւզիւնտէն ատէղէթէ տիւչար օլուրլար , զիրա քէնտիլէրին ախլագ-ճա նէ օլտըգլարընը պիլիրլէր։

Ալլահ ատէմի անըն ախլագի մէվզը'ընա կէօրէ իսթինթագ էտեր։ Պու սարսան սիւ"ալ , պիր օգ կիպի, ինսանըն եիւրէյինէ տօղրու կիտեր։ Օլ սիւ"ալ՝ հէր պիր քիմսէնին ախլագի ֆէհմ վէ իտրաքընըն չաֆաղըյլէ պէրապէր , Ալլահըն անա սօրըղը իլք սիւ"ալ սըր։ Օ՝ չօգ ատֆ'ա թէքբարլանմըշ պիր սիւ"ալ սըր։ Հէր պիր քիմսէ քէնտի հիսապընը Ալլահա վէրմէք կէրէք տիր։ Ալլահ անա «նէ՞րէտէ սին , նէ՞րէտէ տուրուշօրսըն , հա՞նկը եօլտա եիւրիւշօրսըն , մէքրուհ զէվգ ու սէֆահարտա՞ մը եաշայօրսըն , տիւնեէվիլիքտէ՞ մի զարդ օլմուշ սըն , կիզլի կիւնահլարտա՞ մը 'էօմր կէչիրիյօրսըն , եօգսա սանա վաճիպ օլան մէվզը'տա՞ մը պուլունուշօրսըն ,» տէյիւ սօրար։ Պիր տաղիգէ տուր վէ մէս"էէյի նազար ը տիգգաթա ալ , սէնին բուհանի տէրէճէնի պուլ։ Էկէր հանլըշ պիր եէրտէ իսէն , օնու պիլմէլի սին , զիրա պու խուսուսա վագըֆ օլմամագ մուճիպ ի ֆէյազաքէթ տիր։ Ալլահտան ուզագ տուրանլար խարապիյէթ եօլու իչինէտ տիրլէր։ Նէ'րէյէ տէ ֆիրար էթսէք , պու սիւ"ալտան գաչմանընը իմքանը եօգ սըր։ Ալլահ սէնի պուլաճագ , վէ էն տէրին սիւքիւթ իչինէտ պիլէ անըն սէսի սէնին եիւրէյինի ատլէճէք տիր։ Հիչ պիր քիմսէ քէնտի քէնտիսինտէն գաչմազա մուգթէտիր օլմատըգճա Ալլահտան գաչամագ , զիրա Ալլահըն սէսի ատէմին բուհու իչինէտ տիր։ Ալլահ ինսանը՝ թէֆթիչ ի նէֆսէ , փեչիման վէ խալահ օլմազա տա'վէթ էտեր։

Իմամ , է՛յ կիւնահքեար ճան , իլք ատէմէ խիթապ էտիլէն պու թէվպէ տա'վէթի , էվվէթ , եօլտան սաիմըշ ինսան ճինսինին հէր պիր ա'զասընա 'ասլարտան պէրու թէքբարլանան պու տա'վէթ , պու կիւն սանա տախի թագտիմ օլունուր։ «Նէ՞րէտէ սին»։ Եանլըշ պիր մէվզը' թուֆմըշ օլապիլիրսին , թուֆտըղըն մէվզը' իչիւն հէր հալտէ իսթինթագ օլունճագսըն, լաքին Ալլահըն սանա տօղրու իհթիմամը օլտըղընը տա ունուֆմա , վէ սանա թագտիմ օլունան պու փէտէրանէ տա'վէթէ օնա կէօրէ ճէվապ վէր։

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

ԶԻՉԷՒԼԷՐՏԷՆ ՊԻՐ ՏԷՐՍԻ 'ԻՊՐԷԹ

Պու սապահ ֆիքրիմի իչղալ էտէն թէֆէքքիւրաթտան գափըլմըշ օլարագ , իչիմէ չինթագ էթթիչիմ սըրատա , կիտիպ կէչէնլերիչ տօղու օլան եօլ իւզէրինտէ եիւզիւմէ պիր խօչ բա'ինա տաղտասը չարփտը , վէ պու բա'ինա սապահըն սէրին հավասը իլէ պուրնուում իւզէրինէ գուվվէթ պախչ վէ խօչ պիր թէ"սիր պրագտը։ Տէրհալ խօչ բա'իհանըն կէչտիչի թարաֆա պագտըմ. քէօչէտէ պուլունան պիր չիչէքճինին եանընտան կէչմէքտէ օլտըղըմը կէօրաիւն։ Օլ սուն'ի չիչէք պագչէսինին մէնզարէսի կէօզլերէ նէ՛ խօչ վէ մագպուլ իտի։ Բէնկեարէնկ չիչէքլէր տէսթէ տէսթէ պիրիպիրլերինին եանընտա տիզիլմիչ օլարագ՝ զանն էտէրսին միւշթէրիլերի, խուսուսա կէօքսլերինի չիչէքլէրւլէ թէզերին էթմէյէ օլ գատար սէվտալը օլան հանըմ զըզլարը, ճէլպ էթմէքտէ բէգպպէթէ չըզըչմըշլար իտի։ Օրատա միւթէվազը՝ մէնէքչէտէն թա չիչէքլերին գրալիչասը կիւլէ գատար պուլունուր, վէ անլէր քէնտի սափլարընտան տահա եէնի գօփարրլմըշ օլարագ, սապահըն սէրինլիյի վէ չինի թէ'սիրի թահմընտա հայաթտան գաթ' էտիլմիչ վէ փէժմիւրտէ մուվազգաթ միւսաֆիրլէր օլտըգլարընը հիսա էթմէզլէր իտի։ Անլէրին պիխապէր կէօրիւնիչիւնտէն վէ մուճիպ ի մահզուզիյէթ օլան խօչ բա'իհասընտան գափըլմըշ օլարագ, քէնտի քէնտիմէ՝ «է՛յ սէվկիւլիւ չիչէքլէր, օլ սիզին կիւզէլիյինիզտէն պիխապէր խէնիզ տէ, հայաթըն սիզին իչիւն արթըգ չարչապուգ գալան պիր բիւ'յա օլտըղընա վագըֆ տէյիլ խէնիզ տէ, խօչ խօչ գօգունըզ, խօչ բա'իհանըզլէ հավայը տօլտուրընըզ։ Սիզ նէ՛ գատար միւթէվազը' սընըզ , սիզին հավայը մու'ամէթտար գըլան գօգունըզըն նէ սէսի վար , նէ կէօսթէրիչի , օ քէնտի իչինի ատուտէ վէ չամաթասըզ սուրէթտէ լճբա էտեր։ Սիզ , է՛յ չիչէքլէր , սիզ քի ինսանլարըն քէյֆ վէ սիւսփէրէսթիյինէ գուրպան կիտերսինիզ , սիզին խօչ գօգուլարընըզը վէ ճաղիալէնիզի սիզին մէզարընըզըն քէնարընա տէօքսիւյինիւզիւ պիլի՞ր մի սինիզ։ Պիր աղ սօնրա չիչէք մէրագլըսը պիր մատամ եախօտ պիր հանըմ գըզ կէլէճէք

վէ սիզի կէօքսիւնէ եէրլէչտիրէճէք, եախօտ քէնտի նազիք փարմաղլարրյլէ թուէթարագ էվէ գատար կէօթիւրէճէք, վէ օրատա սիզ կիւզել պիր չիւքիւֆէտան իչինէ գօնուլըզ՝ միւսաֆիր օտասընըն պօլ թէզեինաթը արասընտա սիզին խօշ բա՛իհանըզը սաչաճագսընըզ վէ հիւսն մէրագլըսը նազիք մէզագլարա գանա՛աթ պախչ էտէճէքսինիզ։ Վէ սիզին սօն մահղուզիյէթինիզ օ օլաճագ, վէ սօլաճագսընըզ, վէ սօն պիր խօշ բա՛իհա նէֆէսի չէքերէք էօլէճէքսինիզ, վէ օլ նէֆէսինիզ սիզի սափընըզտան գօփարան փարմաղա պիր լա՛նէթ մադամընտա օլաճագ տըր։ Լաքին սիզ պիգայտ վէ պիխապեր օլարագ, սիզին իչինիզի իճրա էտերսինիզ։ Ինօշ բա՛իհանըզը վէրինիզ, Էյ սէվկիւլիւ չիչէքլեր, վէրինիզ,» տէփիմ։

Էյի ատէմլեր տախի պու տիւնեատա պէօյլէ տիրլեր։ Անլեր պու չիչէքլեր միսիլու, 'Էօմրիւն կէչիճի օլտըզընը պիլսէլեր տէ, սէսսիզ սէտասըզ քէնտի խայրխահլըզլարընը վէ մուգատաէրանէ իչլէրինի իճրա էտերլեր։ Պունլար օլմագսըզընը 'Էօմր վէ տիւնեա չիչէքսիզ պիր պաղչէ կիպի օլաճագ իտի։ Լաքին անլեր իչլէյճէք, միւթէսէլլի գըլաճագ, չէֆգաթ էտէճէք, սէվճէճէք, թէտավի էտճէք վէ քէնտիլերի հայաթտան վէ ֆա՛ալիյէթտէն գաթ՛ էտէնլերէ գարշը քէնտի սօն սէօզլերի պիր խայր տու՛ատան, էվվէթ, «Էյ փէտեր, անլերի 'աֆվ էյլէ» սէօզիւնտէն 'իպարէթ օլաճագ տըր։

Էյ քերիմ բուհլար, խօշ բա՛իհանըզը վէրինիզ, սիզին խայրխահլըզընըզըն ճանֆէշան խօշ գօգուլարընը էթրաֆա սաչընըզ քի, անըն վասըթասըյլէ տիւնեանըն պօզուլմըզ քիւրէ ի հավասը քէնտի մուճիպ ի մէվթ թէ՛սիրինի կէնճ բուհլարըն տէրինլերինէ գատար եայմասըն։ Սիզ պու չէյէ Ալլահ Թարաֆընտան տա՛վէթ օլունմըշսընըզ. զիրա էյիլերին էյիսի քերիմ Ալլահ Քէնտիսի տիր։

ԳՐ. Հ. ԳԱԼՕՒՍՏԵԱՆ

ՖԷՆՆԻՅԱԹ

ԹԷՐՊԻՃԷ Ի ՍԸՆԱ՛ԻՃԷ

2.

(Մ. Մ՚ինաէան)

(Մէջց. Ընդ.ըն էջղբ–ՙ վէլայէթինտէն մէրնեպլէրէ նազըրը)

Վէ լաքին հէյ՛էթ ի իճթիմա՛իյէ չիմաիքի մէքթէպ թէտրիսաթընը թահգիր էտերէք վէ քէնտի էվլատլարընը մէքթէպտէն ետրը պու՛չուգ չզարատ պ իր սէն՛աթ եախօտ մէչղուլիյէթէ գօյմադլա իքթիֆա էթմէտի, օ ազ վագըթտան մուվաֆֆագիյէթսիզլիյին սըրընը պուլուպ անա չարէսազ օլմաղա գարար վէրըտի։ Մէքթէպտէ ճարի օլան 'ատէթիգ տէրսլեր իլէ ուսուլը թէտրիսաթ էհալինին իհթիյաճաթընա մուվաֆֆագ օլմատըզընը, վէ մէքթէպին էվլատը վաթանա 'ատի սէն՛աթ վէ մէչղուլիյէթլեր էօյրէթմէսի լազըմ իհիյնի վէ պինա՛էն 'ալէյհ մէքթէպին քէնտինին փրօկրամը վէ ֆիքր ու մէյլի իլէ էհալինին եիւզտէ պիրինէ խատիմ օլմադտան ֆէրագէթ էտիպ 0/0 99ընըն լէվազիմ ի թա՛լիմիյէսինէ խըտմէթ էյլէմէսի լազըմ կէլտիյինի անլատը։

Էհալինին թա՛լիմ ու թէրպիյէյէ մախսուս իլպու թալեպի միլլէթին մէ՛արիֆ իչինի իտարէ էտէն հէյ՛էթլեր վէ մէ՛մուրլար Թարաֆընտան սօվուդ սուրէթտէ գապուլ օլունտը։ Ո զէմանլարտա 'ատի սէն՛աթլար թա՛լիմլերինին մէքթէպէ իտխալը, եախօտ գլասիք 'իլմլերին մէքթէպ փրօկրամընտան Թարտ էտիլմէսի բաֆըզըլըգ սայըլըը իսի, վէ զարուրի հալ վագը՛ օլտու։ Ֆէրտլեր Թարաֆընտան խուսուսի սէն՛աթլարընա խատիմ օլան այրը այրը մէքթէպլեր Թէ՛սիս օլունմաղա պաչլատըլար։ Սէնէտէն սէնէյէ 'ատէտլերի արթան չակիրտլեր հիւքիւմէթին մէճճանի մէքթէպլերինի Թերքլե էֆէյի աղըր իւճրէթլեր Թալեպ էտէն խուսուսի մէքթէպլերէ տէվամ էթտիլեր։ Թիճարէթ վէ սէնայի՛ մէքթէպլերի հէր եէրտէ Թէչվիգաթը նագտիյէյէ նա՛իլ օլարագ պէօյիւք միգեասլարլէ չօղալտըլար։ Պու մէքթէպլերտէն մէ՛զուն օլան չակիրտլեր մէչղուլիյէթ 'ալէմինտէ մուվաֆֆագ օլտուլար, զիրա մա՛լիւմաթ ը սընա՛իյէ իլէ իչ իճրա էթմէյէ վէ քէնտիլերին չու՛պէսինի իլէրիլէթմէյէ մուգթէտիր իտիլեր։

Տար իւլ ֆիւնունլար՝ սէնայի՛ թա՛լիմ էթմէքլիյին իչպու ֆէվա՛իտ վէ մուհասէնաթընը էրքէնտէն անլայարագ ֆէնն ի մէխանիքի, հըրֆէթ ու սէն՛աթլար, քիմեա վէ էլէքթրիգ միսիլու սընա՛ի չու՛պէլեր Թէ՛սիս էյլէտիլեր։ Լաքին մէքեաթիպ ի 'ումմումիյէ տահա 'ատի ֆիւնուն ու սէնայի՛ իչինն հէնուզ օ միսիլու փրօկրամլար գապուլ էյլէմէմիշլեր, վէ խուսուսի վէ պիր իքի սէնէ միւտտէթ ի թահսիլիյէլի թիճարէթ վէ սէնայի՛ մէքթէպլերի հէր եէրտէ չօղալմըշլար տըր։

Միւթէմէտտին մէմլէքէթլերտէ էլեեվմ հիչ քիմսէ սընա՛ի թա՛լիմին լիւզումը մուԹլագընը ինքեար էթմէզ։ Մէվճուտիյէթ միւճատէլէսինտէ Թէմէլի զալեպէյի արթըգ սընա՛ի թա՛լիմ իչրազ էյլէմիչ տիր։ Լաքին չու մէ՛էլէ հէնուզ միւնազա՛ա մատտէսի տիր վէ պու հէր միլլէթ իչինն զայէթ 'ազիմ էհէմմիյէթի հա՛իզ օլան պիր մէ՛էլէ տիր։ — քի սէնայի՛է մախսուս տերսլեր, մէքեաթիպ ի 'ումմուլիյէ տերսլերի իւզերինէ մի վէ նէ՛ տերճեճլեր-

տէ 'իլավէ օլուննմալը տըրլար , եօգսա պունլար այրը միւ"էսէսաթտա թա'լիմ էտիլիպ տէ զաթէն մէվճուտ օլան մէքթէպլէրի քէնտիլէրին չիմտիքի փրօկրամլարը իլէ վէ հալընըզ ֆիքրէ թէրաղզը վէրմէյէ մուխասսա տէրսլէրլէ մուհաֆազա էթմէ՚ք մի էյի օլուր ։

Պիզիմ իչխուն պու մէս"էլէ հէնուզ չէտիա պիր մահիյէթի հա"իզ տէյիլ տիր , զիրա պիզ մէ'արիֆի 'ումումիյէնին 'ազիմ վէ չիւմուլլը մէս"ուլիյէթլէր իլէ մահմուլ էմր ի միւչքիլինէ եէնի թէչէպպիւ ո էտիյօրուզ ։ Նիսպէթէն իչխիմիզտէ 'ալի մէքթէպ չահիրլէրի մզգտարճա փէք ազ տըր ։ Թաչրա էրմէննիլէրինին էքսէրիյէնի 'ազիմէսի 'ումումի թա'լիմ ու թէրպիյէնին նի'մէթլէրինտէն հէնուզ մահրում տըրլար , պինա"էն 'ալէյհ մէքթէպ տէրսլէրինին էհալինին հայաթը իւզէրինտէ օ գատար նուֆուզ ու թէ՚սիրի եօգ տըր ։ Լաքին պիր տէֆ՚ա թէրպիյէ ի 'ումումիյէնէ թէչէպպիւս էտէրսէք, պիր տէֆ՚ա թաչրանըն էն ուճագ գարիյէսինտէ պիւէ նէսլ ի ճէհիտին իպթիտա՚ի թէրպիյէ ի 'ումումիյէսինէ թէչէպպիւս էտէրսէք (քի հէր վաթանփէրվէր էրմէննինին վէ մէ'արիֆփէրվէր ճեմ'իյէթին թէրպիյէյէ մահսուս էն տէրին էմէլ ու արզուսը վէ ճէհտ ու զայրէթի պունա միւնհասըր տըր) , պիր տէֆ՚ա թէրպիյէ ի 'ումումիյէնին իչպու ճէլիլ բույասը հագիգաթա թէհավվիւլ էտէրսէ, օ թագտիրտէ մէքթէպ տէրսլէրի պիզիմ պիւթիւն իգթիսատի վէ իճթիմա՚ի հայաթըմըզըն իւզէրինտէ գաթ՚ի պիր նուֆուզը օլաճագ տըր ։ Օ թագտիրտէ մէքթէպ պիւթիւն թաչրա էրմէննիլէրինէ եա էն պէօյիւք լա՚նէթի , եա տա էն պէօյիւք նի՚մէթ ու սո՚րէքէթի մուճիպ օլաճագ տըր ։ Վէ մատամ քի պու կիւն պիզիմ գապուլ էթտիյիմիզ մէքթէպ փրօկրամլարը վէ տէրսլէրի պունտան բուպ՚ 'ասր սօնրա հայաթըմըզտա սէմէրէպախչ օլաճագլար տըր , վէ պիր բուպ՚ 'ասր սօնրա թաչրատա սէն՚աթլարըն վէ իճթիմա՚ի վէ իգթիսատի հայաթըն հալը նէ՚ օլաճաղընը գարարլաչտըրաճագ տըր , պիզիմ միւլի մէքթէպլէրիմիզին էլեէվմ թա՚գիպ էթտիքլէրի թալիմ ու թէրպիյէյէ մահսուս ուսուլ ու մէսլէքլէր ֆէվգ էլ՚ատէ էհէմմիյէթ քեսպ էտէճէքլէր տիր ։

Պիզիմ արամըզտա թէրպիյէ ի սընա՚իյէնին էհէմմիյէթի ի ֆէվգել՚ատէտի 'ալէլ 'ումումի թանըլմըշ տըր ։ Լաքին անը միւլի մէքթէպլէր տէրսլէրի իւզէրինէ աչլամագ խուսուսընտա հէնուզ հիչ պիր ճիտտի զայրէթի պէզլ օլունմամըշ տըր ։ Պէօյիւք չէհրլէրտէ այրը թիճարէթի մէքթէպլէրի աչըլմազա պաչլամըշլար տըր ։ վէ էկէր մէքտէպի ի 'ումումիյէ փրօկրամլարընը քէնտիլէրին գուրուն ը վիւսթայա մախսուս հալընտա մուհաֆազայա տէվամ էտէրսէք , հիչ չիւպհէ եօգ տըր քի եա չակիրտլէր մէքթէպի եարը պուչուգ պրագարագ պիր սէն՚աթա կիրմէյէ վէ եա տա չիմտիքի հայաթընը մուգթազիյաթընը թէսվիյէյէ մէտար օլան այրը սէնայի՚ մէքթէպլէրինէ տէվամ էթմէյէ մէճպուր օլաճագլար տըր ։ Պու վէճհէլ թէրպիյէ ի 'ումումիյէ իչխուն պաչլամըշ օլտըղըմըզ իչ եա պօչա չըզաճագ տըր , եա տա զայէթ տար տէրսլէրլէ այրը սէնայի՚ թա՚լիմլերի վէրէն պիր թարաֆլը պիր թէրպիյէտէ գարար գըլաճագ տըր ։

Կէլէճէք պէնտի մախսուսըմտա պիզիմ 'ումումի մէքթէպ տէրսլէրիմիզին իւզէրինէ չէհրին եախօտ գարիյէնին պաչլըճա սէն՚աթլարընըն թա՚լիմ ու միւամարէսէլէրինի 'իլավէ էթմէքլիյիմիզ վէ սէնայի՚ վէ թիճարէթէ մախսուս խուսուսի մէքթէպլէրին թէ՚սիսինէ ասլա միւսա՚ատ էթմէմէքլիյիմիզ լիւզումընըն սէպէպլէրինի կէօսթէրմէյէ չալըշաճաղըմ ։

ՍՕՆ

ՄՈՒՀԱՐՐԻԷԱԹ

ՏԻՆԷ ԳԱՐՇԸ ՄԻՒՃԱՏԵԼԷ
3.

Տինի հատտը զաթընտա պիր պաթըլ ի՚թիգատ եա իղֆալաթ սայմագ մէս"էլէսինէ կէլինճէ , ինսան իչխուն օնտան տահա պէօյիւք պիր պաթըլ ի-թիգատ վէ ալտանմագ օլամազ ։ Իւք եէրտէ տինսիզլիյի եախօտ Ալլահսըզլըզը պիր ուսուլ ը ֆէլսէֆէ հալընտա միւտաֆա՚ա էթմէք միւմքինսիզ տիր ։ Պիրի էկէր ափանսըզ քէնտի քէնտինի զայրի մէսքիւն պիր ատատա եալընըզ պուլսա , եէրտէ կէօրտիւյիւ պիր այագ իչի , պիր եուվա պագրյէսի , եախօտ աղաճ եա թօփրագ իւսթիւնտէ իչարէթլէր վէ պաչգա պու գապլտէն չէյլէր քէնտինտէն էվվէլ օրայը պիր տիկէր մախլուգընը զիյարէթ էթմէմիչ իտիյինի տա"իր ֆիքրինտէ գանա՚աթ հասըլ էթտիրիր ։ Ամմա օրայա հիչ պիր եաչայան մախլուգ զիյարէթ էթմէմիչ իտիյինի իսպաթա մուգթէտիր օլմագ իչխուն օ ատանընը հէր թարաֆընը թէքմիլէն պիլմէսի լազըմ կէլիր , վէ մէյտանը թէֆթիչի նէ գատար կէնիչ իսէ, օնու-քէչֆ էթմէք մէս-"էլէսի տէ օ գատար կիւճ օլուր ։ Ճիհանտա Ալլահ օլմատըզընը իսպաթ էթմէք իչխուն պու պիհուտուտ 'ալէմին հէր պիր գըսմլարընը , էսյարընը , տէյիլ եալընըզ հալ ը հազրտա իլա կէչմիչին պիչումար 'ասրլարընտագի ահվալընը էյիճէ պիլմէմզ լազըմ կէլիր ։ Ալլահըն նամէվճուտիյէթինէ ի-

նանմագ իչիւն ինսան՝ քէնտինին Ալլահ օլուպ հէր նէրտէ հաղըր վէ հէր չէյի պիւիր օլտըղընա ինսանմասը իճապ էտէր։ Ալլահսըզլըգ կիպի պիր մէնճի թա՛լիմ տա՛իմա ինսան աննայըչընտան եօգարտա գալըր։ Ալլահսըզլըգ նազարիյաթտա վէ ճէլսէճի նօգթա ի նազարտան թէպրիյէ օլունմատըղը կիպի, ամէլի սուրէթտէ տախի զայրի գապլը ի թաթպիդ պիր թէսավվուր օլուպ, ինսան թապի՛աթընա վէ գուվվէ ի մուհաքէմէսինէ զըտտ ա՛ըր, Զիւնքի տինին էսասլարը ինսանըն թապի՛աթընա նէրուչմիչ տիր։ Ինսան 'իլմ ի հայաթըն նազարիյաթընա, հազմ 'ամէլիյաթընա, ճէվէլան ը տէմէ, վէ զըտանըն վիւճուտէ նէ սուրէթլէ թէպտաիւլ էտէր իտիյինէ վաղըճ օլտըղը իչիւն տէյիւ քի նէր, իչէր վէ հայաթընը մուհաճագա էտէր, իլլա քէնտի թէչքիլաթը իթթիզասընտան վէ գարչը գօնուլմազ սէվգ ի թապի՛իսինտէն մէճպուր օլարագ։ Ինսան 'իլմ ի իլահիյէ մախսուս, իւմի, թարիխի տէլսիլի միւթալա՛ա էթմէք սէվտասըյա տէյիւ քի տինի թա՛դիպ էտէր, իլլա 'ադլի վէ ախլագի թապի՛աթընըն մաթլուպաթընը իգնա՛ էթմէք իչիւն։ Ալլահըն մէվճուտիյէթի վէ տինին հագիգաթ օլտըղը հագգընտա 'իլմի իսպաթլարըն էհէմմիյէթի վէ խըզմէթի հագգընտա չիւպհէսիզ ևօգ տըր։ Ամմա օ իսպաթլար զաթէն ինսան թապի՛աթ վէ հիսսիյաթընըն հալ ը թապի՛իսինին միւթէլա՛ասընտան մէյտանա կէլմիչ իզահաթտան իպարէթ տիրլեր, նասըլ քի 'իլմ ի հայաթ ինսանտա օլան հայաթ ճա՛սիլիյէթլէրինին իզահընտան 'իպարէթ տիր։ Իչ-թէ պու սէպէպտէն տիր քի պիր միւ"էլլիճ ինսան ինսան իչիւն «իճագաթ պուլմազ սուրէթտէ տինի» տիր տէմիչ տիր։

Պէչքի պունըն էն մա'լիւմ իսպաթը տինին իսթիհսասըզ 'ումումիյէի տիր։ Պուտարքոս տէմիչ տիր, «էկէր տիւնեայը տօլաչմագ ղահմէթինի տէր-'իհտէ էտէր իսէն, հիսաբսըզ, քիթապէթսըզ, փատիչահսըզ, էվսիզ, սէրվէթսիզ փարասըզ, թէճաթրօսըզ վէ օյուն մէյտանսըզ չէհրէկը նա գատար պալար կէօրէկպիւիրսինի, ամմա տանա մինպէրսիզ վէ իլահսըզ պիր չէհր կէօրիւլմէմիչ տիր։» Կիկէրոն տախի 'այնի միւթալա՛այը պէյան էտիյօր, «Ինսանլար արասընտա հօգ էօյլէ պիր գապիւէ քի՝ հագիգի Ալլահըն թապի՛աթը հագգընտա նէ գատար տա ճահիլ օլսա՝ թահիճագ պիր Ալլահ օլտըղընը պիլմէյինի։» Պիզիմ հալ ը հազըր թէճրիպէլէրիմիզ, վէ միւթէհասսիսլէրին քէչֆիյաթը տա պունու իսպաթ էտիյօրլար։ Մա՛նատար պիր քէչֆիյէթ տէյիւ մի տիր քի ինսանլար պու գատար ֆարգը, վաղթ, իգլիմ, թէ'էսիրաթ, մէտէնիյէթ ալթընատա եալայըպ, էն էնկինտէն էն եիւքսէյէ վարանատէք ֆարգը սինի գանըչլարա մալիք օլսունլար, վէ օ ֆարգլար իչիւն տէ եէքթիկէրլէրինի գովալայըպ էօլսիւրսիւնլէր տախի, վէ երինէ տէ Իսթիւն պիր Վարլըգ վէ Անըն ֆա'ալիյէթի թէսավվուրանա սարըլըպ գալսընլար։ Պու գատար 'ումումի, տա՛իմի, հիւքմ էտէն վէ գաչըլմազ պիր թէսավվուրը պաթըլ ի'թիգատ ևա իդֆալաթ թէսիյէ էթմէք մուգարին ի 'աղլ մը տըր։ Տօղրու մը օլուր տէր իսէք քի պէչէրիյէթ պու գատար 'ասըրլար թէճրիպէսինէ վէ թէպսիլաթընա րաղմէն պէօյէ պիր պօչ իթթիգատա գուրպան կիթմիչ, վէ անճագ անըն պիր գաչ քէնտի քէնտիլէրինի ֆարգլը պիր 'իլմ նօուրըյէ միւնէվվէր սայան իգպալը ա'զալարը պու սէհվատէն ազատ գալմըշլար։ Էվվէթ, ճիհան քէնտի 'ամա՛իպ ինթիզամաթը, միւ"էսսիր կէօրիւնիւչլէրի, տէհչէթլի վէ միւթէֆէրրիդ գուվվէթլէրին հէմահէնկ ճա'ալիյէթի իլէ մէվճուտ օլտուգճա, հէր չէյին քեաճի սէպէպինի արայան վէ պուլմատըգճա վազ կէչմէյէն ինսան ֆիքրի օլտուգճա, ինսանըն ախլագի թապի՛աթը, խայր վէ չէրր պիլկիսի, մէա"ուլիյէթ հիսսի, հիւքմ, էմր, թէպրիյէ էտէն զամիր օլտուգճա ինսանըն տէրուննինտէ մահտուտ չէլէրին իգնա՛ էտէմէտիյի օ հասրէթլէր, վէ էպէտիտէ քէնտի եանզօլարընը պուլան սուսամազ սէօլէր վար օլտուգճա, տին տախի ֆարգը չէքլէրտէ, անլայըչլարտա, պա'զէն տանա թէքմիլ վէ ճա'իլ օլարագ մէվճուտ օլաճագ տըր։ Տին պիր պաթըլ ի'թիգատ պիր իդֆալաթ տէյիւ իլլա վագը'ալարըն վագը'ասը, չաչմազ պիր վագը'ա տըր։

ՄՈՒՎԱՖՓԱԳ ՎԷ ՄԷՍ'ՈՒՏ ՕԼՄԱԳԼՐՂԸՆ ԷՍԱՍԸ

(Բ. Տէ՛ՆԿԼԱՆ, Նէյպէ)

3.

«Էչինի պիլ։» Եօլճուլուգտա, խալիս իւլֆէթտէ, վէ ախզ ու ի'թատա միւսթագիմ բէֆիգլէր պուլմագ էլղէմ իսէ տէ, ասըլ մէվզու' ը պահսըմզ, զէվճէ, էօմր վէ մուհապպէթ բէֆիգէսինի ինթիխապ էթմէք մատտէսի օլաճագ տըր։ Նիսվանընն թէ"սիրի 'ազիմ օլուպ, թէպէսսիւմ, վէ կէօզ եաչլարը, դուվվէթլէրինին հիւսնի ևա սու'ի խաթի'մալարը, պէչէրիյէթին, թէրքի'ինէ, թէտէննիսինէ, մա'մուրիյէթինէ վէ խարապիյէթինէ պատի օլուրլար։ Ա'իլէ թէչքիլաթը չօգ էսքի վէ հէր թէչքիլաթըն էսասը վէ մօտէլի տիր։ Իվ տախի մէքթէպլէրին էն իլքի, էն 'ազիմի, վէ հազըրլըգ հէմ թէրագգը եէրի օլուպ, չօճուգլար տախի

վալիտէյնլերին այինելերի տիրլեր, զիրա վալիտէ քէնտի ի՛թիգատ վէ սիրէթինի ալիկիւնահ էվլատընըն գալպինէ նագէ էտեր, վէ հէվի չօճուղլար նէզաքէթի սիրէթ ու ախլագը համիտէյի, տէյանէթ ու թագվայը, իթա՛աթը, հագգ սէօյլէմէյի վէ լիսանը վալիտէյնլերինտէն էօյրէնիրլեր. իմտի ֆազիլէթլի զէվճէ զէվճինէ գուվվէթ, պէրէքէթ, հայաթ, սէպէպի մուվաֆֆագիյէթ վէ մէս'ուտիյէթ տիր։ 'Իֆֆէթ ու 'իմմէթտէն վէ ֆազիլէթտէն պէպէ՛էրէ օլան իսէ զէվճինէ վէ միլլէթէ պէլա, հագաթէթ, մէվճ տիր։ Ֆազիլէթլի զէվճէլերտէն տիւնեայա ֆա՛իտէլի Աբրահամլար, Մովսէսլեր, Պօղոս վէ Պետրոսլար, Աննալար, Մարիամլար, ֆազիլէթլի օլմայանլարտան իսէ Ցեզաբէլլեր վէ Աքաբլար տօզարլար, (միւսթէհնալար օլապիլիրլեր։) Օնլարըն քէօթիւ թէ՛սիրլերինէ տայանան պիր ճան պիլէ պուլունմազ։ Ատէմ գուվվէթլի իսէ տէ, տայանմագ իչիւն գալպի էլմաս կիպի սերթ տէյիլ տիր։ Կէօթէ «Ագչամ ատէմէ էն էյի մահալ քէնտի էվի տիր» տէյօր։ Էվվէթ էվ սա'ատէթ մահալի իքէն օրատա քէօթիւ թապի'աթ էյրի չէհրէ վէ խօչնուտսըզլըգ պուլունուր իսէ, ատէմին գալպի մէ՛յուս տիւչէր։

«Էյինի պուլ.» զէվճէ ինթիխապընտա տիգգաթ օլունճաղ էհէմմ խուսուս, «ֆազիլէթլի,» վէ «միւնասիպ» օլմագ խուսուսը տըր։ Էհի թագվա վէ ֆազիլէթլինէվանըն, մէտէնիյէթ վէ թէգաատիւմ 'ալէմինէտ պէչէրիյ(թէ չօգ թէ՛սիրաթլարը վէ խըզմէթլերի վար տըր,

Իթալիալը չա'իրի մէչհուր Տանթէ զէվճէսի Պէաթրիս հագգընտա «Պէնիմ գանըչըմճա Պէաթրիս մէվճուտ օլմազսա իտի, պիլիմ իչիւն Տանթէյէ մա'լիք օլմագ միւմքին տէյիլ իտի,» տէմիչ տիր։ Քէզա, Ինկլիզ, Սուիֆթ, պիր միւսթէպիտ իտի իսէ տէ, զէվճէսի Սթէլլայա հազարզը մէքթուպլարտան հիսսիյաթը նազիքանէ, սիրէթ, լէթաֆէթ սահիպի վէ Սթէլլանըն էօնիւնտէ արթըգ պիր պարպար օլմայըգ չիրքէթի պէչէրիյէնին պիր մա'չուդու օլտրդը անլաչըլմըչ տըր։ Նիսվանըն իքի խըզմէթի վար, «Երգմագ» վէ «Եափմագ» Անըն իչիւն պիր վալիտէ Թէրպիյէ էթմէք պիր ճէմ'իյէթ Թէրպիյէ էթմէք տիր,» տէյիւ կիւզել սէօյլէնմիչ տիր։

'Ա՛իլէ Թէչքիլի վէ 'էօմրիւ, 'էօմրիւն պիտայէթի վէ նիհայէթի վէ ճինսի պէչէրին Թէրագգըսընըն մէրքէզի տիր, վէ պիր չօճուգ օրատա եա պիր մէլէք եա պիր չէյթան օլուր։ Իմտի էյ կէնճ տօսթլար, քէնտինիզէ մուհապպէթ օլան 'էօմրէ 'էօմր արպատաչը (զէվճէ) ինթիխապընըզտա սաղընընըզ, սէրվէթ, հիւան, վէ սա՛իր նապէճա սա՛իգա վէ էապապա մէպնի, ֆազիլէթլի, վէ միւնասիպ օլմայան րէֆիգէյի ինթիխապ էթմէյինիզ, չիւնքի մուվաֆֆագ վէ մէս'ուտ օլմազընըզ։ Գատիմ Իսպարթալը, Լիգուրկոս նամ զաթ զէնկինլիլի իչիւն զէվճէ ալմագլըզտա, վէ ֆագիրլիյի իչիւն բէտտ էթմէքլիյէ գարշը պիր նիզամ գօտու, ևա'նի կէլին օլաճագ զըղլարա ճէհազ վէրիլմէյինտէ։

Է՛յ Թա'լիմ ու Թէրպիյէ կէօրմիւչ ֆազիլէ, 'ադիլէ վէ էհլի Թագվա պաքիրէլեր վէ տուխթէրան սիզ տախի քէնտինիզէ միւնասիպ վէ 'ագըլը ճահիտ հէր ճինէթլէ գուվվէթլի կէնճլեր վէ րէֆիգէլեր ինթիխապ էթմէյէ սէլահիյէթտաբընըզ։

Քէզա Է՛յ վալիտէյնլեր, կէնճ զըզ վէ օղլանլարընըզտա Աղլահրմըզըն իլգ փէտէրիմիզ Ադամա։ «Միւնասիպ արդատաչ» արատըզը կիպի, սիզ տախի 'իֆֆէթէտ, Թա'լիմատ, Թագվատա ախլագ ու սիրէթտէ միւսթահսէն, րէֆիգ վէ րէֆիգէլեր պուլմազա սա'յ ու վէրզիչ էտինիզ, չէօյլէ քի Լէմուէլին վալիտէյնին մէտո ու սէնա էթտիյի ֆազիլէթլի ... զէվճէ կիպի իֆապընտա ճէօմէրտճէ վէրմէյէ, վէ զայրի ճա՛իզ ևէրտէ էսկիրկէմէյէ հազըր օլմալը, գա՛իտէ ի Թէսաբրուճա քէմալը տէրէճէտէ ակեահ օլուզ, մօտափէրէսթիքատէն տախի իճթինապ էթմէսի էզհէր ճինէթ կէրէք տիր։ Իմտի «Պէօյլէ կէնճլերի վէ կէնճ զըզլարը նէրլ՛ատէն պուլաճաղզ» տէյիւ վազը' օլան սիւ՛ալա ճէվապ օլարապ տէրիզ. Եիւքսէք մէքթէպլէրիմիզ, մուգթէտիր, զայէթ էհլի Թագվա, տինէ քէմալը տէրէճէ հիւրմէթ վէ իթա՛աթ էտէն մու'ալլիմլեր վէ մու'ալլիմէլերիմիզ, մէքթէպ հոգաբարձուլարըմըզ, քաղաքական վէ կրօնական մճճլիսլէրիմիզ, վէ Րուհ էլ Գուսա իլէ տօլմուչ վէ ճօչմուչ քիլիսէլէրիմիզ իլէ քիլիսէ մէ՛մուրլարըմըզ օլտրդընտա, սուհուլէթ վէ էմին եօլ իլէ պուլունուր։ Ֆէտաքեար զէնկինլէրիմիզ ճէօմէրտճէ վէ հէվի էֆրատը միլլէթ վազիֆէսինի պիւերէք իգթիտարընա կէօրէ վէրիրլեր իսէ, նէ՛պէօյիւք իչլեր կէօրիւլէճէք տիր տիյարըմըզտա։ Աղլահա նիյազ էտէրիմ քի տիյարըմըզ վէ միլլէթիմիզ պուլ հալի քէսպ էյլէսին։ Իմտի։

«Ա՛յընը, իչինի, վէ էչինի պիլ։»

ՏՐ. Հ. Ն. ՊԱՐՆԸՄԸՆ ԹԷՋԳԵԱՐԸՆԱ

Գարար վէրիլտի քի՝ պիզ, Շարգի Թիւրքիա Միսիոներլերինին 1910 Մայիս 23տէ Մարտինտէ իճթիմա' էտէն մէճլիսինէ միւրհագ օլան մուրախխասլար, ևարըմ 'ասրատան զիյատէ պիր միւտատէթտէն պէրի րէսալէթիմիզին ա'զասը արասընտա մուհիմմ պիր մէվզը' Թուխթմըզ օլան սէվկիւլիւ տօսթըմըզ վէ իչտաչըմըզըն, Վերապատուելի Տր. Հըմըն Նօրթըն Պարնըմըն, զայա՛ը միւնասէպէթի իլէ օլան մահրումիյէթիմիզին տէրին հիսսիյաթընը պէյան էտէլիմ։ Զէվճէսինէ վէ էվլատընա, ա'զասը պուլունտըղը միսիոներ տա՛իրէսինէ, անլէր ի-

չիւն վէ արալարընտա չալըշըրզը ճէմա՛աթա պէ-
յան ը քէտուրէթ էյլէմէյէ , վէ հէր թէսէլլի մէն-
պա՛ը օլան Ալլահըն՝ ճիւմլէ-ի հիզին գալպլէրինի քէն-
ա՛ի մուճիպ ի թէսէլլի հուզուրըյլէ տօլտուրմասը
իչիւն քէմալը կէրմի իլէ տու՛ա էյլէմէքտէ օլը-
ղըմըզա անլէրի թէ՛մին գըլմազը արզու էտէրիզ ։

Գարար վէրիլտի քի՝ րէսալէթիմիզ Թիւրքիատա
Քրիստոսըն մէլէքիւթիւնիւն մէնճա՛աթընա իճա
էտիլէն ուզուն վէ միւ՛էսսիր խըտմէթ , Տր. Պա-
նըմըն կիւզել Սրիսթիյան րուհու , մուհաճազա-
քհարլըզ իլէ գարըշմըշ զայրէթլի նիքպինլիյի , սէ-
պաթ իլէ պիրլէշմիշ լէթաֆէթի , թէվազու՛ իլէ
միւմթէզէճ չէճա՛աթը , վէ քէնտի իշտաչլարը մի-
սիօներլերէ վէ եէրլի իշճիլերէ տօղրու կէօսթեր-
տիյի տօսթանէ վէ սապիր րուհու իչիւն Ալլահա
միւթէչէքքիր պուլունտուղունը գայտ վէ թահրիր
էյլէսին ։ Անըն սատէ պիր Ինճիլի մուգնի՛ թարզ-
տա վա՛զ էյլէտիյի , սարսըլմազ իմանը , մուճիպ ի
թէրագը վէ իւգաաթ օլան թա՛լիմլերի , Թիւրք
մի՛սիոներլերընըն , էրմէնի րուհպանլարըն վէ 'ալէլ
'ումում պիւթիւն խալգըն իհթիրամ վէ իհթիմա-
տընը ճէլպ էթմէքը եօլընտա 'աճա՛իպ մուվաֆֆա-
գըյէթի , վէ էն էյի իչճիլերիմիզէն չօղլարընը չօղ
տէֆ՛ա չալընրթմըշ օլան հալը միչքիլ մէս՛էլէլեր
հագգընտա քէնտի պէրրագ միւթալա՛աթը , վէ
հիւան ի թէվէճճիւհէ տօլու տա՛վէթլերիյլէ պիզզաթ
Բապպա րուհլար գազանմագ պապրնտաքի մու-
վաֆֆագըյէթի իչիւն մէմնուն վէ միւթէչէքքիր իզ ։

Գարար վէրիլտի քի՝ զայա՛ըմըզ իչիւն տէրինճէ
միւթէ՛էսսիֆ պուլունուր իսէք տէ , 'այնի վագըթ-
տա , տօսթըմըզըն քէնտի սէմավի էճրինի ալմա-
ղա լայըզ օլտըզը վէ չիմտի քէնտի փէտէրի վէ
պիզիմ փէտէրիմիզ , քէնտի Ալլահը վէ պիզիմ Ալ-
չահրմըզ իլէ պէրապէր պուլունտուղը իչիւն տախի
աղլըզըմըզը պէյան վէ իզհար էտէլիմ ։

Գարար վէրիլտի քի՝ պիրատէրիմիզին իչի վէ
թէ՛սիրի , թէ՛սիս վէ թէրագգըլարը պապընտա
քէնտիսինին պէօյիւք հիսսէսի պուլունտուղը միւ՛էս-
սէսէլէրտէ տէվամ էթմէսի վէ սէմէրէտար պուլ-
լունմասը , հէմ տէ քէնտի վասրթասըյլէ Բապպա
խըտմէթը էթմէյէ ճէլպ օլունմըշ օլան 'էօմրլէր վա-
սըրթասըյլէ տէվամի օլմասը , վէ պիզ , տահա եա-
չայանլարըմըզ , պիզիմ եէնի եիւքլէրիմիզի կէօ-
թիւրէպիլմէմիզ վէ անըն պիզի իճրասը իչիւն տա՛-
վէթ էյլէտիյի իչի իլէրի սիւրէպիլմէմիզ պա-
պընտա Ալլահընն մու՛ավէնէթինէ նա՛իլ օլմամըզ ի-
չիւն պիզիմ րիյասըզ արզուլարըմըզը պէյան վէ
տու՛այարըմըզը 'արզ էտէլիմ ։

Գարար վէրիլտի քի՝ պու գարարլարըն սուրէթ-
լերի միւթէվէճճիհանըն ֆամիլեասընա , Խարփութ
Տա՛իրէսինին Միսիօներլերինէ , Խարփութ Իթթի-
հատընա վէ Պօսթընտա (Մաս.) Ամէրիգան Պօրտ
Շիրքէթինին Խարիճի Րէսալէթ մէ՛մուրլերինէ
կէօնտէրիլսին , վէ Տէրիսա՛ատէթտէ Ա-եռաքէլ վէ
Օրէնէն նամ զազէթալար վասրթասըյլէ տախի նէյը
օլունսուն ։

Ա. Ն. ԷՆՏՐԸՕ Կ. Ս. ՐԷՑՆՕԼՏՍ Ի. Ս. ՁՕՆ ՈՒՈՐՏ
Մարտին, Մայիս 23, 1910

ԻՆՃԻԼԻ ՔԻԼԻՍԷԼԷՐ

Էյպէզէ կիթմէք իւզրէ եօլճուլըզըմըզըն իւք կիւ-
նիւնտէ Քրիստ տաղլարը արասընտա էհալիսի Քիրիս
օլան Սբ. Թորոս նամ պիր քէօյէ կէլտիք ։ Պու իսմ
ագտէմմէճ տէ տիգգաթըմըզը ճէլպ էթմիյ իտի ։
Պիզէ էօյլէ կէլտի քի , մէզքիւր իսմ՝ պու մահալ-
տէն փէք ուզագ օլմայըպ չիմտի խարապա օլան
Սիրըս չէհրինին տէօրտիւնճիւ 'ասրտա պէրնայաթ
օլան մէչհուր Եպիսկոպոս Թէհոտէրէթին իսմինտէն
օլարագ Սբ. Թորոս Թէսմիյէ օլունմըշ տըր ։ Պու-
րատա վէ էթրաֆընտա օլան խարապալար Լսէրի
վէ Եէրուսաղէմ պիրինին «Վագթըյլա պուրատա Խը-
րիսթիյանլարըն պէօյիւյիւ օթուրուր իմիշ» տէյիւ
իգատէսի պիզիմ գանըշըմըզը տահա ղիյատէ գուվ-
վէթլէնտիրմիշ տիր ։

Էրթէսի կիւն էյպէզէ եէթիշտիք ։ Էյպէզ Պէ-
րէքէթ տաղլարընըն էթէյլինտէ պիրտէն մա՛տա հէր
թարաֆը տաղլարլա մուհաթ պաղլը վէ պաղչէյի
կիւզել պիր գարիյէ տիր ։ Պուրատա գալտրզըմըզ 4
կիւնտէ զիյատէսիյլէ մահզուզ օլտուգ ։ Պիր սէնէ-
տէն զիյատէ օլարագ պաչլամըշ օլան Ինթիպահ
հալա տէվամ էթմէքտէ տիր ։ Ճէմա՛աթըն պիլճիւմ-
լէ իսրտմէթլէրէ խահիչլէ կէլմէսի , վէ տու՛ա ճէմ-
'իյէթլերինէ 'աչգիճ իչթիրաքլարը պուննա փէք կիւ-
զել տէյիւ իտի ։ Սէվինճէմէք պէյլի պիր խուսուս
չու իտի քի , նիչէ տէֆ՛ա Ինթիպահլարըն մէյտա-
նա կէթիրմիշ իտիյի զըտտիյէթ րուհու վէ պիր
թագըմ նախօշ հալլեր պուրատա կէօրիւնմէմէքտէ
իտի ։ Առաքեալլարըն էյամընտա օլտըզը կիպի ,
գավմ պիւթթիֆագ տու՛այա վէ րուհանի խըտ-
մէթլերէ տէվամ էթմէքտէ իտի ։ Արզու վէ տու՛ա-
մըզ չու քի , պու ճէմա՛աթ քէնտիլէրտէ օլան պու
խաղինէյի սօնա գատար հրճգ էյլէսին ։

Հասան Պէյիյէ կիտէր իքէն, եօլտա Քելլէր նամ
գարիյէտէն կէչտիք ։ Սօն ճելաքէթ զաթէն ազ օ-
լան պու ճէմա՛աթը տահա ազ պրագմըշ տըր ։
Մէվճուտ ճէմա՛աթըն սայըսը 20 գատար իսէ տէ ,
անլէրտէ կէօրիւլէն իւմիտ վէ ղայրէթ պիզի մէս-
բուս էթտի ։ Զիրա եանմըշ օլան մէքթէպ վէ 'ի-
պատէթ պինալարընըն եէրինէ ի՛անէ իլէ եափըլան
եէնի պինայը չօղ խահիչլէ պինա էթմէքտէ իտի-
լէր ։ Իւմիտ էտէրիզ պու պինա տահա չօղ գալա-
պալըզըն իհթիյաճաթընա խըտմէթ էտէճէք տիր ։

Օլ ագչամ Հասան Պէյիյէ եէթիչտիք։ Պուրա-սընը թէքբար այագտա կէօրտիւք. էվլերին փէք չօգլարը ինչա էտիլմիչ իտի։ Փրօ. մէքթէպ վէ քի-լիսէ պինալարը սայքի պիթմիչ, Լուա-լարընքի իսէ տահա միւնասիպ պիր մէվգը'տէ ինչա էտիլէճէք իտի. իմթիյաճլարը օլտուգճա վիդայէ էտիլմիչ իսէ տէ, հազը'դ քի պու սէնէ իփէք պէօճէյի պէտլէ-մէք իչին վագըթը թօխտում թէտարիքինէտ թէ-քէտսիւլ վագը' օլմուշ տըր։

Փաթրիգխանէ թարաֆընտան գայրըլմագտա օ-լուպ, Նչան էֆ. Տէր Պետրոսեանընն թահթ ը նա-զարընտա օլան էյիթա Իսհանէյի զիյարէթ էթտիք. 54 գատարը գըզ օլարագ, 150 չակիրտի վար իտի։ Պիւթիւն քէօյէ մախսուս օլմագ իւզրէ, պիր տէ մանկապարտէզ վար իտի քի, օրատա օլտընըմըզ կիւնտէ իմթիհան զիյնէթի օլտու։ Զօճուգլարընն իպրաղ էյլէտիյի ճիւմլէ օյուն վէ խըտմէթլեր թէ-րազըյա նէ՛ գատար միւսա'իտ իտիքլէրինէ փէք ա'լա տէլիւլեր իտի։

Կէչէն գընտա մէյտանա կէլմիչ օլան իմթիպահ պիւթիւն քէօյէ պիր պէրէքէթ օյմուշ իսէ տէ, է-սէգի էտէրիզ քի, թարաֆէյնին կէօսթէրմիչ իտիք-լերի իմթիյաթսըզլըգտան տօլայը պէօյիւք պիր միւհանա'աթա թէսատիւֆ էթմիչ տիր։ Պիզճէ ին-թիպահա վասըթա օլմուշ օլան Մար'աչ պիրատեր-լերի հէր չէյի հիսապա ալարագ տահա իմթիյաթը հարէքէթ էթսէլեր, մուխալիֆ թարաֆ տա տահա սապրը օլսա իտի, իմթիպահընն տահա զիյատէ խայրը օլաճագ իտիյի աչիքտար իտի։ Երինէ տէ սէվինիրիզ քի ուլանմըշ օլանլարտան փէք չօգլարը հալա օլ հալտէ տէվամ էթմէքտէ տիրլեր։ Թարա-ֆէյնէ թագտիմ էտիլմիչ իսթար վէ նասիհաթ իւ-զերինէ պիր իՙթիլաֆ հասըլ օլտու տէյիւ իւմիտ-վար ըզ։

Զատիկին իքինճի կիւնիւ Փրօ. վէ Լուս. ճիւմ-լէսի մէզարիսթանա կիթմէք 'ատէթլերի իտիյինն-տէն, պիզ տէ օրատա պուլունտուգ. սէօյլէմէք-լիյմիզ արզու էտիլտիյինտէ 500 գատար պիր գա-լապալըզա հէր իքիմիզ տէ վագթ ու հալա միւնա-սիպ իսթարաթ վէ նասիհաթտա պուլունտուգ։

Ֆուրաաճտան իսթիֆատէ էտէրէք Հարուն (Խառնը) քէօյիւնիւ տէ զիյարէթ էթտիք։ Մէվգի'-ճէ վէ էօնիւնտէ օլան միւնպիթ օվասըյէ փէք խօչ պիր մահալ տըր։ Էօզէրլի վա'զը պուրատա իչլէ-մէքտէ իտի. պուրատա խայը էվլէր ինչա էտիլմիչ իսէ տէ, քիլիսէ պինալարը հալա ինչա էտիլմէմիչ իտի։ Պիր վա'զը էվինէ փէք չօգ լիւզում վար տըր։ Շիմտիքի իճար էտիլմիչ խանէ խանէ տէմէյէ պիլէ չայէսթէ տէյիլ տիր։ Պիւթիւն քէօյ 12սի Թիւրք օլմաղլէ, 120 խանէտէն 'իպարէթ տիր։ Փրօ. 230 նուֆուս դատար օլուպ, 65ի քիլիսէ ա'զասը վէ 40 չակիրտի պիր մէքթէպլերի վար տըր։ Պուրատա Կիրակիյի կէչիրէմէտիյիմիզէ էսէֆ էթտիք։

Թէսէլլի վէ իհնա էտիճի Րուհ իւլ Գուտա պու ճէմա'աթլար իւզերինտէ օլսուն տու'ասը իլէ գա-լըրըզ։

Ց. Գ. ՊԻԼԻԳԻՒԼԵՆՆ

'Ա յ ն թ ա պ

ՄԻՒՆԹԷԳԻՏ ԷՖԷՆՏԻՅԷ ՊԻՐ ԴԱԶ ՍԷՕԶ

(Ս. Վ. Քլ-ֆլէյ, Թաբսոս)

2.

Սահնէն. Մուհարրիր էֆէնտի Ամէրիգա միսիո-նէրլէրինին Քրօթէսթանլըգ վէ Փրօ. քիլիսէլերի իւ-լէ օլան 'ալագա վէ ինթիխապլարընը կա էյի ան-լամամըշ վէ կա տա անլամըշ իսէ, հագիգաթը հալը թէճհիլ էյլէմիչ տիր։ Փրօ. քիլիսէլերի ճիւմ-հուրիյէթ ուսուլը իլէ իտարէ օլունուր։ Քիլիսէյի թէչքիլ էտէն էֆրատըն էքսէրիյէթինին գարարը միւ'թէպէր վէ մէր'ի իւլ իճրա թուլթուլուր, վէ է-կէր պիր գարար Տին ի Մէսիհինին էսասի վէ թէ-մէլլի թա'լիմլէրինէ տօգունմայօր իսէ, հէր պիր ֆէրտ ի քիլիսէ քէնտի րէյ" ու գարարընտա ազատ օլուպ, հիչ պիր Սինօտա վէ կա մէճլիս ի 'ումում-միյէ մէս"ուլ տէյիլ տիր, վէ քէնտիլէրին ֆէվգինտէ Քրիստոստան մա'տա հիչ պիր հիւքիւմէթ վէ նուֆուզ թանընմազլար։ Պիր մէճլիս ի 'ումումինին վէ կա տա պիր պէօյիւք 'ագլ ու զէքա սահիպի վէ թէճրիպէքեարըն քէնտիլեր հագգընտա սէպգաթ է-տէն րէյ" վէ գարարլարընը պիր իխթար վէ թավ-սիյէ հալինտէ թէլագգը էտէրլեր։ Ամէրիգա միսիօ-նէրլէրինին քիլիսէլէլերիմիզ իլէ օլան 'ալագա վէ միւնասէպէթլերի իչտիչլըգ 'ալագասը տըր։ Ինճիլի քիլիսէլերին իճթիհատ էտէճէք պիր ճիհատլարը վէ իճրա էտիպ պալա չըգարաճագլարը պիր մագսէտ-լերի վար, օ տա Տին ի Մէսիհիյի վէ թա'լիմ ու թէրպիյէյի նէչը էթմէք տիր։ Միսիօներլեր պու մագսէտին պալա չըգարըլմասը պապընտա քիլիսէ-լերիմիզէ եարտըմ վէ իչթիրաք էտէրլեր։

Իմթիյազաթ վէ հուգուգ ը միլլիյէ ճիհէթինէ կէլինճէ, Ամէրիգա միսիօներլերի գարըչմամըշլար վէ գարըչմազլար։ Վագթըյլա Նափօլէօն մէմլիքի 'Օսմանիյէտ պուլունան Գաթօլիք քիլիսէլերինի թահթ ը հիմայէսինէ այտը, Րուսիա Օրթոտօքս քիլիսէլերինի հիմայէ էտիյօր. ֆագաթ Փրօթէսթան քիլիսէլեր իւզերինէ Ամէրիգա, Ինկիլթերրա վէ Ալման հիւքիւմէթլերի թարաֆընտան պէօյլէ պիր էսէր ի հիմայէ սէպգաթ էթմէքտի, վէ հաթթա պա'-ղը տէֆ'ա քիլիսէլեր վէ կա պիր ֆէրտ թարաֆընտան կա չախսի վէ կա տա իմթիհմա'ի հուգուգա տա՞իր միսիօներլերէ միւրաճա'աթ վուգու' պուլ-մուշ իսէ տէ, «Պիզ ումում վէ մէսալիհ ի միլլիյէ-նիզէ դարըչմայըզ, պիզիմ միւտախէլէմիզ իչլէ-

րինդի պօզար,» ճէվապը վէրիւմիչ տիր։ Փրօ. քիւիսելէր պիր մէզհէպտէն օլտըգլարը իչիւն, Ինկիւիզ վէ Ալմանլարտան տախի պիր կէօնէ րու՞ի հիմայէ կէօրմէմիչ տիրլէր։ Ինկիւիզլէրին հալ ու չանը հագգընտա պիր չէյ տէմէյէճէյիմ. անլէր հագգընտա պիլմէք իսթէյէն, 15 սէնէ գատար էվվել Տր. Վօշպըրնըն Ինկիւիզլէրէ գարշը թէ՛լիճ էյլէմիչ օլտըղը մուճասսալ րիսալէյէ միւրաճա՛աթ էյլէսին։ Ալմանլարա կէլինճէ, չու վագո՛տ անլէրի էյի իզահ էտէր. Իսթանպօլտա Ալման սէֆիրի 15 սէնէ էվվէլին իղթիչալը հագգընտա իմփէրաթօրա թագիմ էյլէտիյի բաիօրընա ճէվապչն, հայմէթլու իմփէրաթօր «Պէն իքի պուչուգ էրմէնի իչիւն Ապտ իւլ Համիտ իլէ օլան տօսթլուղըմը իսլալ էթմէմ» տէտի իսէ, պիրթագ՝ իքի պուչուգ էրմէննինին իչինտէ պուչուգ էրմէննիյի Փրօթէսթան օլտըգլարը իչիւն միւսթէնա թուսթամըղ տըր։

ՄԱՐԱՇՏԱՆ ՄԷԹՈՒՊ

Հ. Մ. Ալէն ճէնապլէրինէ.

Ֆամիլեամըզ Ա֊եֆեքէրին էն էօքի ապօնէլէրինտէն օլտըղը կիպի, 'աճիզլէրի տախի անը զայէթ իւլ զայէ սէվիպ, թէքրար պէ թէքրար մէչդ ու միւթալա՛ա էտէրիմ. պիր մա՛նատա անըն քեամիլէն թիրեաքիսի օլմուչըմ։

Մինասեան էֆ֊ենին զաղէթամըզտա «Ճափօնիա֊նըն զրա՛աթընտան նէ՞ հիսսէ ալապիիրիզ» մատէսի մէ՛մուլ էտէրիմ տիյարըմըզ իչիւն էն պէօյիւք գուվվէթ մէնպա՛ը օլաճագ տըր։ Էֆէնտի ի միւմաիլէյի չախսէն Թանըմատըղըմտան, պիղիմ թարաֆըմըզտան մէմնունիյէթիմիզի զաթ ը 'ալինիզ պէյան էտէր իսէնիզ, մէմնուն օլուրըմ։

Պու սէնէ գըչ վագթընտա ախըրտա թօփլանմըչ օլան գօյուն վէ քէչի կիւպրէսինի պագա կէօթիւրտիւմ, լաքին էվտէն պագա կէօթիւրէնէ գատար պիր չօգ ատէմլէրտէն մուհաքէմէ օլունտում։ Սիւ՞ալլէր չունըարտան 'իպարէթ տիր։

Նէ՛րէյէ կիտիյօրսընըս։ —Պագա։ Թէլիստէքի նէ տիր. —կիւպրէ։ Զէյթունն աղաճընա՞ մը գօյաճագ սընն. —Զէյթունն եօգ տըր, ասմայա գօյաճաղըմը։ Շիմտիյէ գատար պագա կիւպրէ գօյտըգլարընն։ կէօրմի՛չ մի սինիզ. —Հայր, լաքին թէճրիպէ էտէճէյիմ։ —Պարի պագը գուրութմայսընն։ Սէպէվաթ պաղչէսինէ կիւպրէ գօրլար, լաքին օ սուլաներր, ամմա պագ սուլանմազ. վէ պէլքի տէ եաղ վագթընտա պագը եագար վէ գուրուտուր։ Վէլհասըլ թիւթիւն գաչագճըլըզը էտէն ատէմլէր պէնիմ օ կիւն ատէմլէրտէն սըգըլտըզըմ գատար սըգըլմամըչ տըրլար սանըրըմ։ Պէօյէլիքլէ պէնի թանըյանլարըն իսթիհզասընա վէ թանըմայանլարըն հագարէթինէ տիւչար օլտում։

Շիմտիւիք պաղըմըն իքի իւչ եիւզ թէվէկկինի կիւպրէլէյէրէք Գաահէրէ թէսլիմ էյլէտիմ, Տահա գուրուամաը վէ կիւզէլճէ տէ եափրագլանըպ չիչէքլէնտի

Պուղատայլարըմըզա, արփալարըմըզա վէ սէպզէվաթլարըմըզա կիւպրէնին վէրտիյի գուվվէթի պա թէճրիպէ պիիյօրըզ վէ իչիտիյօրըզ։ 'Աճէպա պաղրմըզա վէ ատմամըզա կիւպրէ գուվվէթի ֆա՞իտէլի՞ մի, զիյանլը՞ մը վէ հէր հալտէ լազը՞մ մը։ Ճափօնիատա, Ամէրիգա վէ Էվրօփատա պու իչ թէճրիպէ օլունմը՞չ մը, վէ նէթիճէտի նէ՞ օլմուչ տըր։ Պիզիմ Մար'աչ էհալիսինին պինտէ պիրինին պիլէ թարլասը եօգ տըր. լաքին էհալիմիզին իչտէ իքիսինին հէր հալտէ պազը վար տըր, վէ ֆազիր էհալի պիր պազը 20-26 սէնէ թիմար էտէր, վէ պազ իսթիյարլաչտըղընտան թէրք էթմէյէ մէճբուր օլուր. չիւնքի մահսուլ մէսարիֆէ պէտէլ կէլէմէզ, զիյան տա էտէր։

Պունտան օն սէնէ մուգադատէմ պիր պազ թէվէկկի 40 փարա էտէր իքէն, պու կիւն 10 վէ 12 գաթլանմըչ տըր։ Շէօյլէ քի ֆազիր էհալի իչիւն արթըգ պազ ալմագ վէ տիքքատիրմէք միւմքինսիզ պիր հալ քէսպ էթմիչ տիր։ Թարլալար ազալմըչ վէ ֆիյ՛աթլար եիւքսէլմիչ տիր։ Պու չէհրին էհալիսի չիրէյի օլպիր զախրէյէրտէն զիյատէ իսթի՛մալ էտէրլէր տէր իսէք, միւպալաղա էթմիչ օլմայըզ։ Իմտի էսքիմէքտէ պուլունան պազլարըմըզըն գուվվէթլէնմէսի իչիւն եէնի թէրթիպ վէ թավսիյէլէրէ միւհթաճ օլտըղըմըզը պէյան էտէրիզ։ Պազլարըմըզ իչիւն հայվան վէ ինսան կիւպրէսի լազը՞մ մը, վէ նէ՞ մըզտարտա, հա՞նկը մէվսիմտէ։ Շուննու տա զիքր էտէրիմ քի, կիւնահսըզ, տօղրու վէ էյի օլան իչի պաչգալարը էթմէսէլէր տէ, եալընըզ պաչըմա գալատմ, եինէ էթմէյէ հազըրըմ։

Մինասեան էֆ. պու կիւպրէլէրի հըզվ էթմէք իչիւն պէլէտիյէլէրտէն ճիւզ՞ի պիր մէսարիֆ իլէ պիր կիւպրէխանէ եափտըրմալարընը թավսիյէ տիյօր։ Լաքին պէլէտիյէլէրին պունու նէ զէման եափտըրրաճագլարընը պիլմէյիզ։ Պիզիմ չէհրիմիզտէ էն քէրիհ, քիրլի վէ գօգուլու տօգադլար՝ պէյլէրիմիզին վէ մի՛թէպէր ատէմլէրին տօգադլարընտա պուլունուր. լաքին թէ՛էսիֆ էտէրիզ քի էյան պու գօգուլար պուրունլարընա կիթմէմիչ տիր։ Պու խուսուստա պէն պիր ֆէրտ մադամընտա պու կիւպրէլէրին հըզվ օլունմալարընը վէ մագսէտ խրտմէթ էտէպիլմէլէրի իչիւն Մինասեան էֆ֊ենին թավսիյէսի մուճէպինճէ հարէքէթ էթմէյէ հազըրըմ։ Իսթէր Ա֊եֆեքէր իլէ, իսթէր տօղրուտան ճէվապ վէրիլիր իսէ, մէմնուն օլուրում։

Ճէվապընա մուհթագըր վէ խալիս սէլամլար իլէ գալըրըմ մուվաֆֆագիյէթինիզէ արզուքէդ

ԵՈՒՀԱՆՆԱ Ա. ԹՕՓԱԼԵԱՆ

ՅՈՒՆԱՔ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—•—

Մէջլիս է Ռեֆորանըն 112նդէ ընդլայնը. Միւսաէթի իմթիմա'ըն Յունիս 15ինէ գատար թէմամինէ իրատէ ի սկնիյէ սաթը օլտըղընը թէպլիղ էտէն թէզքերէ օգունմըշ տըր։ — Տէվրի սապըգ ըիճալընտան նէֆի էտիլէնլէր հագգընտա միւզաքերէ ճերէյան էթամ։ — 'Իլմիյէ թէգա'իւտ սանտըղը պիւտճէսի 'այնէն գապուլ էտիլմիշ տիր։ — Պիր թագըմ մէպ'ուսլարա մէ'զունիյէթ վերմէքլիք գարարլաշտըրըլմըշ տըր։ — Գօնիա վէ հավալիսինտէքի կիւհերչիլէ ֆապրիգալարը հագգընտա լայիհա էնճիւմէնինճէ թանզիմ օլունան մազպաթա տախիլիյէ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ — Նաֆի'ա պիւտճէսինին միւզաքերէսինէ պայլանըպ 1նճի ֆասլ (մա'այաթ), ևա'նի 4 450 8000 ղրչ. պիր խայլը միւնագալաթտան սօնրա, 375,000 ղրչտան 'իպարէթ օլան 2նճի, ևա'նի մէսարիֆ ֆասլը 'այնէն, մաւխթէլիֆ սարֆիյաթա մախսուս օլուպտա 891,200 ղրչտան 'իպարէթ պուլան 3իւնճիւ ֆասլ էվրօփայա կէօնտէրիլէճէք թալէպէ թախսիսաթընըն 'իլավէսինէ գապուլ վէ թասդիգ օլունմըշ տըր։ — 113նճէ ընդլա'տա չմէնտըֆէրլէր միյանընտա թէ'աթի էտիլճէք մէքթուպլար իճդրէթինին 20 փարայա թէնզիլինէ տա՞իր մազպաթա տախիլիյէ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունտու։ — Նաֆի'ա պիւտճէսինին միւ'էսսէսաթ դըսմընա մախսուս վէ 1,030 500 ղրչտան 'իպարէթ 4իւնճիւ ֆասլը էնճիւմէնէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ Թարիգլէր վէ կէչիտլէր մէ'մուրլէրինին մա'աշաթընը թէչքիլ էտէն 5նճի ֆասլ ևա'նի 4.838 800 ղրչ. 'այնէն, 6ընճը (լէվազիմ) ֆասլը քի 251.000 ղրչ. տըր, նինէ 'այնէն, մաւխթէլիֆ սարֆիյաթը թէչքիլ էտէն վէ 1.237.950 ղրչտան 'իպարէթ օլան 7նճի ֆասլ 'այնէն գապուլ օլունտու, 7.761.000 ղրչտան 'իպարէթ օլան 8նճի (թա'միրաթ) ֆասլը վէ 43.144.750 ղրչտան 'իպարէթ օլան 9ընճը (ինչա'աթ) ֆասլը էնճիւմէնէ հէվալէ օլունտու։ Ումուր ը նաֆի'ա ինչա'աթ վէ խթիգչաֆաթընը թէչքիլ էտէն վէ 25 117.000 ղրչտան 'իպարէթ օլան 10ընճը ֆասլը պիր չօգ միւնագալաթա պա'իս օլմուշ տըր։ — Ի'մալաթը հարպիյէ պիւտճէսի միւզաքերէսի պայլատը։ 1նճի ֆասլ – մա'աշաթ. 2 590.480 ղրչ.։ 2նճի ֆասլ – մէսարիֆ. 2.081,252 ղրչ.։ 3իւնճիւ ֆասլ – միւհագ տա՞իրէյէր մա'աշաթը 1,803,855 ղրչ.։ 4իւնճիւ ֆասլ – մէսարիֆ. 2,699.859 ղրչ. 5նճի ֆասլ – ֆապրիգալար մա'աշաթը 2,888,700 ղրչ։ Պունլար 'այնէն գապուլ օլունմըշ տըր։ — Ժանտարմա պիւտճէսի միւզաքերէսինէ կէչիլտի։ 1նճի ֆասլ – մա'աշաթ 1,216,158 ղրչ. 'այնէն գապուլ օլունտու։ 2նճի ֆասլ – մէսարիֆաթ 844,910 պունըն միւզաքերէսի պիթիրիլմէտի։ — 114նճիւ իմթիմատա 6,000 լիրա խարճրահ գապուլ էտիլէրէք պու ֆասլ տախի գապուլ էտիլմիշ տիր։ Վէյլայէթլէր էջմա։ 3իւնճիւ ֆասլ – մա'աշաթ 142. 509.240 ղրչ։ 4իւնճիւ ֆասլ – մէսարիֆ. 4,694 961 ղրչ. պու ֆասլլարըն միւզաքերէսի Մալիյէ նազըրընըն հուզուրլուղ միւզաքերէսի գարարկիր օլմուշ տըր։ — 3իւնճիւ գրամ ումուր ը թէնսիգիյէ։ 5նճի ֆասլ մա'աշաթ 10 868.385 ղրչ. 6նճը ֆասլ – մէսարիֆ 8,006.346 ղրչ. պու ֆասլլար 'այնէն գապուլ էտիլմիշ օլտըղը կիպի ժանտարմա պիւտճէսինին հէյէթ ի 'ումումիյէսի տախի գապուլ էտիլմիշ տիր։ — 115նճի ընդլա'տա Հարպիյէ նազըրը հարպիյէ պիւտճէսինէ տա՞իր իզահաթ վէրիպ գէվգ էլ'ատէ պիւտճէնին 4.780,000 լիրա օլտըղընը պէյան վէ պունըն գիրաատ գիրաատ մահալը սարգընը իրա՞է էթմիշ տիր։ Արթաս էֆ. թարաֆընտան պիւտճէ լէհինտէ պա'զը միւթալա'աթ տէրմիյան էտիլտիքտէն, վէ Վարդդէս էֆ. տէ խաֆիֆ սիւվարի (Համիտիյէ) ալայլարընըն իլղասընը թալէպ էյլէտիքտէն սօնրա, հարպիյէ պիւտճէսի սուրէթի 'ումումիյէտէ գապուլ օլունմըշ տըր։ Սամսուն Սիվաս խաթթը հագգընտա թէզքերէ օգունարագ էնճիւմէնի մախսուսընա հէվալէ էտիլտի։ — Պա'տէհու պահրիյէ պիւտճէսի միւզաքերէսի պայլատը, 1նճի ֆասլ մա'աշաթ 8.861, 190 ղրչ. պա'զը թա'տիլաթլէ գապուլ օլունտը։ 2նճի ֆասլ սէֆա՞ին 87,733.188 ղրչ ճէպխանէ մասրաֆընա 6 միլիօն ղուրուշ զամմ իլէ պու ֆասլտա գապուլ էտիլտի։ 3իւնճիւ ֆասլ Մէքթէպի Պահրիյէ 1,738 375 ղրչ., 5նճի ֆասլ աթըպպա մա'աշաթը 3,166.257 ղրչ., 6ընճը ֆասըլ լիման տա՞իրէսի վէ ֆէնէրլէր մա'աշաթը 7, 970.565 ղրչ. պունլար 'այնէն գապուլ էտիլմիշ տիր։ 7նճի ֆասլ զայր ի միւսթախտիմին 7,359,458 ղրչ. պա'զը թա'տիլաթլէ գապուլ էտիլտի։ — Մէջլիսին 116ընճը ընդլա'ընտա Ա'ևանտա թա'տիլ էտիլմիշ օլուպ տա նաֆի'ա էնճիւմէնինէ կէօնտէրիլմիշ իմթիյազաթ գանունը գապուլ էտիլտի։ Թահրիրի էմլաք գանունը բուզնամէյէ գօնուլտը։ — Խարիճիյէ նազըրը կիրիտ մէս'էլէսինէ տա՞իր գանա'աթպախչ իզահաթ վէրէրէք Ինկիլթէրրա հագգընտա սու՞ի զանինա զահիպ օլմազլըգ գըյմէթի նաչինաս-

լըգ օլօրզընը պիլտիրմիչ տիր ։ — 117ռնէ ֆընկ֊տա Հարպիյէ նազըրը 9.906.000 լիրատան 'իպարէթ օ֊լան հարպիյէ պիւտճէսինի 9 միլիոնա էնտիրտիյի֊նի պէյան վէ թաֆսիլաթ ի'թա էյլէմիչ, վէ մէճ֊լիս պիլա ի'թիրազ հարպիյէ պիւտճէսինին 43 ֆա֊սըլտան 'իպարէթ օլան մատտէլէրինի թաստիգ վէ գապուլ էթմիչ տիր ։—118ռնէ ֆընկ֊տա 'ասքէ֊րի թէգա'իւտ գանունննամէսինին եէթիմ վէ տուլ դարըլարա մախսուս մա'աշաթտան 0/0 5 թէվզիֆ օլունճաղընը միւթէզամմին 59ռնճը մատտէսինի թահհիւէն թանզիմ օլունան լայիհա ի գանունիյէնին կէօնտէրիլտիյինի միւպէյինին թէզքէրէնին 'ասքէ֊րի էնճիւմէնինէ վէ պա'տէհու միւվազէնէ ի մալի֊յէ էնճիւմէնինէ հէվալէսինէ գարար վէրիլտի ։ — Պիտայէթ ի մէչրուԹիյէթտէ մաթպու'աթ գանու֊նընըն պա'զը մատտէլէրի սէրպէսթի ի մաթպու'աթը մուխիլ իքէն պիզզարուր թաստիգ էմիլմիչ իսէ տէ, չիմտի օ հալէրտէն էսէր գալմատըզընտան, մէզքիւր մատտէլէրին թա'միլի հագգընտաքի թագ֊րիր միւնասիպ կէօրիւլէրէք, տախիլիյէ էնճիւմէ֊նինէ հէվալէ էմիլտի ։

Մէ֊ընէվէյ'ե. Լօնտրա սէֆարէթի 'Օսմանիյէ֊սինին Թէլէկրաֆնամէսի. Իֆոմ տէյօր քի, «Մէվ֊սուգէն իսթիխպար էյլէսիյիմիզէ կէօրէ, Կիրիտ մէս'էլէսինին Հիւքիւմէթի 'Օսմանիյէ նօգթա ի նազարընա մուվաֆըգ սուրէթտէ հալ էմիլէճէյի Լօնտրա սէֆարէթի 'Օսմանիյէսինտէն Խարիճիյէ նազարէթինէ իշ'ար էմիլմիչ տիր ։» — Ամինատան պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, համի տէվլէթլէրին իսթա֊բանընա Թէվֆիգէն, Իսլամ մէպ'ուսլար եէմինի էթմէքսիզին մէճլիս ի միլիյէ գապուլ էմիլճէք վէ Իսլամ մէ'մուրիյն տէ իֆա ի վազիֆէ էյլէյէճէք տիր ։ —Ժէն Թ֊ըւ տէյօր քի, Պապ ը Ալիտէն ա֊լընան խապէրլէրէ կէօրէ, տիւվէլ ի համիյէ հէր տիւրլիւ գարըշդըգլար վուգու' ը իմթիսալաթընըն մէն'ի իչիւն Կիրիտ մէս'էլէսինին սուրէթ ի գաթ'ի֊յէտէ հալընա տա"իր Փարիս գապինէսինին Թէք֊լիֆինի գապուլ էթմիչ տիր ։ Պու միւնասէպէթլէ տէօրթ տէվլէթլէր արասընտա Թէ'աթի ի էֆքար֊րա պաշլանմըշ տըր ։ —Պու հաֆթա Եունանլը֊րա գարշը եափըլան պօյդօթաժ պիր գաթ տանա չիտտէրլէնմիչ տիր ։ Մէմլէքէթին հէր Թարաֆընտա պուննըն էսէրի կէօրիւլմէքտէ տիր ։ Եունան սէֆիրինին Պապ ը Ալիյէ կէլէրէք, Եունան վափօր վէ մուշարընա գարշը Թաթպիգ էտիլէն պօյդօ֊Թաժտան տօլայը միւլագաթընտա Խարիճիյէ նա֊զըրը՝ Գանուն տա"իրէսինի Թէճավուզ էթմէտիքճէ, հիւքիւմէթճէ արզու ի միլլի 'ալէյհինէ Թէճավուզ էտիլէմէյճէյինի սէօյլէմիչ տիր ։ —Աբնավուտլըգ ահվալընա տա"իր Գօսօվա գօմանտանլըզընտան կէ֊լէն Ցունիս 7 Թարիխի Թէլէկրաֆտա Եագօվա հէ֊նի 'ասքէրլէրինէ էլպիսէ կիյտիրիլտիյի, պանտօ մուզիգա իլէ չէնլիքլէր եափըլտըզը վէ պիր իքի կիւնէ գատար ճիվարտաքիլէր պիրլէչտիրիլտիքճէն սօնրա, Իսթանպօլա սէվգ էտիլէճէքլէրի պիլտի֊րիլմիչ տիր ։ —Մալիսիտտա պա'զը քէօյլէր տանա 'արզ ը ինգիյտա էյլէտիյի, Գրօմանըն իչղալ էտի֊լիպ, Կրէչնա ճիվարընտա 500 սիլահ Թօփլանտըզը վէ չիմտիյէ գատար Թօփլանան սիլահլար 62 պինէ պալիզ օլտըզը, վէ 'ասլար րէ'իսլէրինտէն պիր Թագըմընըն ի'տամ էտիլտիյի կիպի, պիր Թագըմը֊նընն տախի Գարատաղա ֆիրար էթտիքլէրի, վէ սա"իրէ, Գօսօվա վիլայէթինտէն իշ'ար էտիլմիչ տիր։ —Ատանատան Ցովհաննէս Գարա օղլանեան իմզա֊սըյլէ ալտըզըմզ պիր մէքթուպտա տէնիլիյօր քի Րուսի Մայիս 31ռնճի կիւնիւ Ատանանըն Պապ ը Թար֊սուս չարչըսընտա քահ"ին էսքի պիր գահվէխանէնին պիրտէնպիրէ չէօքմէսիյէ, էնգազը ալԹընտա 6 քիչի գալմըշ վէ պուննլար տէրհալ գօմիսէր մուա֊վինի Մէհմէտ իլէ փօլիս մէ"մուրը Ուզունեան Ցով֊հաննէս էֆէնտիլէրին Թէվէսիւլ էթտիքլէրի Թէտա֊պիր վէ պէզլ էյլէտիքլէրի սա'յ ու զայրէթլէր սա֊յէսինտէ էնգազ ալԹընտան չըգարըլմըշ տըր ։ Ա֊ճաեան Վարպանըն օն եաչընտա Սեթօն Նամընտա֊քի մախտումը էնգազ ալԹընտան չըգարըլտըգտան 20 տագիգա սօնրա վէֆաթ էթմիչ իսէ տէ, տի֊կէրլէրինին քէսպ ի իֆագաթ էտէճքլէրի մէ"մուլ պուլունմադտա իմիչ ։ Էնգազ ալԹընտան չըգարը֊լանլարտան Մուչուլ Աճէեան Խաչիկ պիզէ եազմըշ օլտըզը մէքթուպտա քէնտիսինի պիր մէվճ ի մու֊հագագտան գուրԹարմըշ օլան փօլիս մէ"մուրը Ուզունեան Ցովհաննէսէ զայէթլէ միննէթտար պուլունտըզընը վէ պագը գալան 'էօմրիւնիւ միւ֊մարիէյին եօլընա ֆէտա էթմէքլիյի հազըր վէ ա֊մատէ պուլունտըզընը պիլտիրմիչ տիր ։ — Սըր֊պիսթան գրալը իլէ վէլի'ահտ փրէնսինէ վէ Պուլ֊կարիսթան վէլի'ահտ փրէնսինէ մուրասսա' իմթի֊յազ վէ Պուլկարիսթան գրալընըն տիկէր մախ֊տումընա մուրասսա' Մէհմէտ Նիչանլարը վէրիլ֊միչ տիր ։ — Հասան գալ'ա ֆէլաքէթզէտէկեանը֊նա Թարաֆը էչրէֆ ի հազրէթ ի Թաճտարիտէն 500 լիրա իհսան պուշյուրըլմըշ տըր ։ — ՄէչրուԹիյէ֊Թին Թէ'սիսինէ չալըշան զէվաթա վէրիլմէք իւզ֊րէ Զաթ ը հազրէթ ի Շէհրիյարի Լէյլէֆըն Նիշանը Նամըյլէ եէնի պիր նիշան իհսան պուշյուրմըշլար տըր ։ Պու նիշան 3 սընըֆը միւհթէվի օլաճագ տըր ։—Րուսիա իմփէրաթօրընըն չէհրիմիզտէ պուս֊

լուհան 'ամճազատէսի վէ մա'իչէթլերի Բուսիա սէֆիրի իլէ պէրապեր հուզուր ը Շահանէչէ գապուլ պույուրդումչար տըր։ — Կէչէճէք Օգոստոսըն 30ընտա Պրուքսէլտէ ին'իգատ էտէճէք պէյնէլմիլէլ փարլամէնթոլար սուլհ վէ հաքէմ գոնկրէսինէ 'Օսմանլը փարլամէնթոսը նամընա կիտէճէք օլանլար աթիտէքի զաթլարտան 'իպարէթ տիր. Ա'հանտան Տաւատ Ֆէրիտ փաշա, Նորատունկեան Էֆէնտի։ Մէպ'ուսանտան. Ֆիրաճի, Զօհրապ, Մասլիահ էֆէնտիլէր վէ Ահմէտ Նէսիմի, Մուսթաֆա 'Արիֆ պէյլեր։

Ինճ. ճէմ. Ղազէթամըզ սահիպի իմթիյազը Տր. Կրին պու հաֆթա Փէնճէնպիհ կիւնիւ Իսվիչէրայա միւթէվէճճիհէն չէհրիմիզէն հարէքէթ էթմիչ տիր։ Միւմաիլէյհ օրատա 'ա"իլէսի խալգըյէ պիրլէչէրէք Մ. Ամէրիգայա 'ազիմէթ էտէճէք տիր։ — Քէզալիք պու հաֆթա Զարչէնպիհ կիւնիւ Տր. Պարնըմ եազը կէչիրմէք իւզրէ մա'ա"իլէ Իսվիչէրայա 'ազիմէթ էթմիչ տիր։ — Խայը միւատէթատէն պէրու Մ. Ամէրիգատա պուլունան Ցարուքիւն կոստիկեան էֆ. կէչէն հաֆթա չէհրիմիզէ 'ավտէթ վէ միւվասէլէթ էթմիչ տիր։ —Իտարէխանէմիզէ ձէպել ի Մուսա միւհթաճիյինէ ի'անէթէն Ֆիլատէլֆիատան Եսայի էֆ. Կիրակոսեան 2 վէ Տիկ. Կիրակոսեան 1 ինկ. լիրասը կէօնտէրմիչլէր տիր։ —Իզմիտէն եազըլարզը իւզրէ, Գաւառ. Ժողովրն 'ադատ միւնասէպէթիյէ 'Ա.չա ի Բապպանի իմբրա, վէ 10 չօճուգ վաֆթիզ օլունմըշ տըր։ Պատ. Մ. Տամպուրաճեան վէ Պատ. Մինրան Գաբրիէլեան էֆ.լէր չէհր ի մէզքիւրը զիյարէթ էթմիչլէր։ —Ուզուն վագըթատան պէրու Ամէրիգատա իգամէթ էտէն Իզմիտլի Վեր. Ց. Գ. Սամուէլեան եագընարատա վէֆաթ էտիպ, քէնտի նին հէփ օլանընը պիրատէրզատէլէրինէ վէ հէմչիրէզատէսինէ միրաս պրագմըշ տըր։

Էրմ. ճէմ. Փազար կիւնիւ Ս. Փաթրիգ հազրէթլէրի Պէյ օղլու Սբ. Երրորդութիւն քիլիսէսինատէ պատարագ այինի իմբրա էտիպ եօրթուսը միւնասէպէթիյէ 'Ազիզ Բուհ հազրէնտա պիր վա' լ վէրմի։ Խըզ Էֆտէն սօնրա Իսկիւիզ սէֆիրի, սէֆարէթխանէ մէ'մուրիյնի, Ամէրիգա սէֆիրի, Իսկիւիզ վէ Ամէրիգալը պիր թագըմ տա'վէթլի միւ'թէպերան, Ազգապետ Պօյաճեան էֆ. միւհթէրէմ վեր. Ս. Իւթիւճեան Տր. Մատթէոսեան վէ Ամէրիգա սէֆարէթխանէսի միւշավիրի Արշակ էֆ. Շըմաւոնեան վէ 'ազիմ պիր իզտիհամ հազըր պուլունաըղը հալատ, գրալ Շնհի Իտուբրտըն խթիրահաթը բուհու իչիւն Ս. Փաթրիգին բիյասէթի ալթընտա այինի բուհանի իմբրա օլունաը։ Այնտէն սօնրա Ս. Փաթրիգ միւթէվէճիճա սուլհիէրվէր գրալ հազրընտա փէք կիւզէլ վէ մանտար պիր մէրասիյէ սէօյլէտի, իչպու մէրասիյէնին Իսկիւիզ միւթէրճէմ պիր սուրէթի մինպէրատէն գըրա"աթ օլունըպ Իսկիւիզ սէֆիրի վէ տիկէր էֆէնէպի հազրըրաւն իւզէրլէրինէ չօգ տէրին պիր թէ'սիր իճրա էյլէտի։ —Կէչէն հաֆթա Փաթրիգ Մուշտա Սբ. Կարապետ վանքընըն թէհարրի էտիլմիչ օլմասընտան տօլայը փրօթէսթօ, վէ Ատանա մահպուսլարընըն ազատ պրագըլմասընը թալէպ էթմէք իւզրէ, պիր գաչ տէֆ'ա Պապը 'Ալիյէ կիթմիչ իսէ տէ, Սատրա'զամ փաչայը մագամընտա պուլամամըշ տըր։ —Փաթրիգխանէնին Մայիս այընըն հիսապ ճէտվէլինտէն անլաշըլտըղը իւզրէ, պու սէնէնին Մայիս այը վարիտաթը 90 249 ղրչ. օլմուշ տըր, հալպու քի կէչէն սէնէնին Մայիս վարիտաթը 73,073 ղրչ. օլմուշ իտի, մէսաբիճ իսէ կէչէն սէնէ 76,594 ղրչ. օլմուշ իքէն՝ պու սէնէ 45,360 ղրչ. օլմուշ տըր։ Պու սէնէնին Ցունվար 1ինտէն Մայիս 31ինէ գատար վարիտաթ 344,496 ղրչ. օլմուշ տըր, հալպու քի կէչէն սէնէնին Ցունվարընտան իթիպատէն 5 այըդ վարիտաթը 165.838 ղրչ. իտի։ Մէսաբիճ տէ 235.539 ղրչ. վէ 204.044 ղրչ. նիսպէթինտէ տիր։ Խառն Ժողով իգթիսատի վէ սիյասի նօգթա ի նազարլարատան պագադրագ էրմ. քիլիսէսինէ պիրլէչմէք իսթէյէն Եէզիտլէրին թէքլիֆլէրինի հիւսն ի գապուլ էթմէյօր։ — Էրմ. Գաթօլիք Կ. Փաթրիգ հազրէթլէրի Փազար էրթէսի հուզուր ը Շահանէչէ չըգտը։ Սօնրա Պապ ը 'Ալիյէ կիտիպ Սատրա'զամ փաչանըն միւսթէչարը վէ Հարպիյէ նազըրը իլէ կէօրիւչիւ։ Հարպիյէ նազըրը էֆ. էտիլէն պիր սիւ"ալա ճէվապէն մէքթէպ ի ի'տատի Խրիսթիյան թալէպէլէրի պու սէնէտէն ի'թիպարէն պիր սէնէ Հարպիյէ մէքթէպինէ կիտէրէք զապիթ չէհատէթնամէսի ալապիլէճէքլէրինի պէյան էթմիչ տիր։ — Զապիթ օլունմըշ արազի մէս"էլէսի հազրընտա միւթալա'ա էթմէք իւզրէ թէչէքքիւլ էտէն գոմիսիօն կէչէն հաֆթա քէնտի րափօրթընը Խառն Ժողովա թագտիմ էթտի։ Մէզքիւր Ժողով պու մուհիմմ րափօրթը չօգ թահսին վէ թագտիր էտիպ սուրէթինի Տախիլիյէ նազարէթինէ թագտիմ էթմէյէ գարար վէրտի։ —Կէչէն հաֆթա 20 էրմէնի կէնճլէր Մէքթէպ ի Թըպպիյէ ի Շահանէտէն մէ'զուն չըգտըլար։ —Կիլիկիա գըթալը միւնասէպէթիյէ էրմէնիլէրէ պէօյիւք խըտմէթլէրի սէպպաթ էթմիչ օլան Մար'աչ վիսգոմսօլօսը Մ. Մօրիս Կուփիչ Թրապզօնա նագլը մէ"մուրիյէթ էթմէքտէ օլարընընտան, Մար'աչ Առաջնորդարանընը զիյարէթ էթմիչ, վէ իհթիրամաթ վէ հիսս իմինէթտարի իլէ գապուլ օլունմուշ տըր։

—Մուշ, Խարփուէթ վէ Բիլի մէրքեզլէրէ 'այնի նէվ'ատէն սէպէպլէր, եաՒնի օրալար պէյլէրինին ֆազահաթ վէ չէնա'աթ իֆրասընա տէվամ էտիպ, մերքեզլերատէն Թէպլիզ օլունան Թա'լիմաթա իհալէ ի սէմ' ի Ի'Թիպար էթմէտիքլերի սէպէպտէն իսԹի'ֆա էթմէյէ մէճպուր օլմուշլար որը։ —Կիլիկիա կաթողիկոսը քէնտի էլիյլէ տաղըրըլան Ի'անէնին եէքիւնիւ 154.941 ղրչա պալիզ օլմուշ իտիյինի պիլտիրիպ, հիսապընը լաղըմ կէլէն մահալէ կէօնտիրմիշ, վէ հիւքիւմէթատէն վէրիլէն Ի'անէլերին քէնտինէ Թէպլիմ օլունմատըղընատան, Հալէպ ճիհէթի իչիւն Թախսիս օլունան 6,000 լիրատան քէնտինէ պիր չէյ վէրիլմէմէսինատէն վէ վազը'ա ի էլիմէ մաղտուրլարընըն սէֆիլ անվալընատան տօլայը Թէչէքքի էթմէքտէ տիր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

—·—

Իրնալիա։ Օսէրվատօրէ Րօմանօնըն պիլտիրտիյինէ կէօրէ, Փափա Հազրէթլերի՝ 1876տա նէչր օլուսնան պիր էմրնամէ ի գրալիյէ Թէվֆիֆդէն, Գաթօլիք օլմայան մէզհէպլէր էրպապընըն 'ալէնէն ային իճրա էթմէմէլերի պասընտա վազ' օլունան մէմնունի'իյէթին պիր էմրնամէ ի գրալի իւէ իւղա էահիլճէյինի խապէր ալըր ալմազ, Խափանիա հիւքիւմէթինէ րէսմէն փրօթէսթօ էթմիչ տիր։ Վաթիգանըն իտտի'ասընճա, տինճէ մուսաւաթ վէրմէքլիյէ մախսուս իչպու մու'ամէլէ՝ Գանունը էսասի ահքասընա մուղայիր տիր, —Խարիճիյէ պիւտճէսինտէ մէմալիք ի էճնէպիյէտէ Թէ՛սիս ու քիւչատ էտիլմիչ Իթալիա միրի մէքթէպլէրինէ 47 պին Ինկ. լիրասը, Ի'անէ ալան Իթալիան մէքթէպլէրինէ տախի 10,000 լիրա Թախսիսաթ վար տըր։ Միրի մէքթէպլէրինին մըգտարը 85 օլուպ, անլէրատ 15,811 Թալէպէ պուլունմագտա տիր, Ի'անէ ալան մէքթէպլէրին 'ատէտի իսէ 406 օլուպ, 37,395 Թալէպլէրի վար տըր։ Սօնրագի նէվ'ատէն մէքթէպլէր տինի վէ զայրի տինի օլարագ, իքի գըսմա միւնգասիմ իսէլէր տէ, էքսէրիսի տինի մէքթէպլէր տիր։

Բուսիա. Մ. Կաչգօֆքին էքսէր տօսԹլարը արասընտա հիւքմֆէրմա օլան էֆքհարը 'ումումիյէյէ կէօրէ, հիւքիւմէթ՝ Ֆինլանտիա ումուրընտա Ռուս գուվվէ ի Թէչրի'իյէսինին Թէֆէվվիւգ վէ րիւճհանիյէթի էասընը փարլամէնԹօյա գապուլ վէ Թասդիգ էթմէրմիչ օլտըղընատան, Ֆինլանտիալըլարա լիւզումսըզ եէրտէ սըգընտը վէրէն Թէտպիրլէր իԹԹիխազ էթմէքլիքտէն իհԹիրազ էտէճէք տիր։ Պու միւնասէպէԹլէ, էվվէլա հիւքմատար Թարագընատան Թէքլիֆ էտիլմէտիքճէ մէպ'ուսան մէճլիսինտէ Ֆինլանտիայա տա՛իր հիչ պիր գանուն լայիհասը Թէքլիֆ օլունմազ, Նօլուս Թա'տիլաթը խասսէԹէն Թէ՛քիա էթմէքլիյիմիզ լազըմ որը։ —Խաֆի պիր իճԹիմա'ատա Տիւմա, սէֆա՛ինի հարպիյէ ինչա վէ միւպայա'ասը իչիւն 1,200,000 Ինկ. լիրասը, 800,000 Ինկ. լիրասը իսլահաթը ֆէննիյէ, Թէրսանէլէր վէ ինչա՛աթը պահրիյէ տէսԹիկահալարը իչիւն, վէ 2,300,000 Ինկ. լիրասը, օրտու, 'ալել խուսուս ճէն. Ֆինլանտիատա գըչլալար ինչասը իչիւն Թախսիս օլունմասընա գարար վէրմիչ տիր։

Ալմանիա. Փափանըն Թահրիրաթը ախիրէ ի 'ումումիյէսինէ գարչը Փրուսիանըն Վաթիգանա վէրմիչ օլտըղը Ի'Թիրազնամէ վէ վաթիգանըն պու պապատէ իզահաթ վէրմէքլէ պէրապէր Թահրիրաթը 'ումումիյէնին սէօզլէրինի պիլֆի'իլ կէրի ալմասը մուհաֆազաքար զազէթալարմա պէօյիւք մէմնունիյէթի մուճիպ օլմուշ, վէ պաշ վէքիլ՝ պու պապատէքի Թավր ու հարէքէթինատէն տօլայը ֆէվգէլ'ատէ մէտո սէնա էտիլմէքտէ պուլունմըշ որը։

Ավընիա. Պօսնա-Հէրսէքին իլք տիյէթ մէճլիսինին րէսմի քիւչատը էսէֆէնկիզ պիր վազը'ա իլէ իխալ օլունմըշ որը։ Մէգքիւր էյալէթլերին վալիսի մէճլիսին րէսմի քիւչատընըն իճրասընատան սօնրա, հիւքիւմէթ գօնաղընատան չըգար իքէն պիր քիմսէ միւշարիւէյին իւզէրինէ պէչ ատֆ'ա աֆէչ էթմէսի 'ադապինճէ իմԹիհար էթմիչ տիր։ Պէրլէքէթ վէրսին քի գուրչունլարատան հիչ պիրիսի վալիյէ իսապէթ էթմէմիչ տիր։ Վալինին հայաթընա օլան իչպու սու՛ի գաստըն սատճէճ չըլտըրմըշ պիր ատէմին էսէրի օլմայըպ, սա՛իլէրին տախի անտ զիմէտխէլ օլտըգլարընա աղըր չիւպհելէր վար տըր։

Մ. Ամէրիգա. Նիւ Եօրգատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, սապէդ բէ՛իս ի հիւքիւմէթ Մր. Րօզէվէլթ Ճունիս 18տէ Նիւ Եօրգա եէԹիչիպ իմԹիրամաթ ը 'ազիմէ իւէ գապուլ օլունմըշ տըր։ Ճունիս 20տէ Նիւ Եօրգատա պիր ֆուրԹունա զուհուր էտէրէք, պիր գաչ եիւզպին տօլար զիյանը մուճիպ օլմուշ տըր։ 20 քիչի Թէլէֆ օլմուշ տըր։

Ալմանիա. Փօցտամատա նէչր օլունան պիր Թէպլիղաթ ը բէսմիյէտէ Ճունիս 16տա իմփէրաթօր հազրէթլերինին տիզի ինճինմիչ օլտըղը վէ սըհհէթի 'ումումիյէսի պունատան միւԹէ՛էսիր օլմամըշ իսէ տէ, իճրասընը վա'տ էթմըշ օլտըղը իչէրտէն սարֆ ը նազար էթմէքլիյէ մէճպուր օլաճաղը պիլտիրիլմէքտէ տիր։

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹԸՂՆ ԷՀԵՄՄԻՅԷԹԻ

Տէր. Ձօրճ Ո-ուշըբն

4.

Պիր սէպէպ վէ սա՞իդա վար տըր քի հաթթա փութվէրէսթլէրին պիւէ գալպլէրինէ թէ՞սիր էթմիլ օլուպ հէր միւթէֆէքքիր ատէմին 'ագլընա միւրաճա'աթ էտէր։ Պու թապի'ի սա՞իդա տըր։

'Ալէլ 'ումում ախլագի գուվվէթլէրիմիզ նամըյլէ թէսմիյէ էթմէյիմիզ չէյ՝ պիւա չիւպհէ էն 'ալի մէվզը'ի Թուրթարլար։ Պիզի կէօրիւնմիյէն վէ էպէտի չէյլէրէ, սօնսըզ հայաթ իլէ վէ պիզգաթ Ալլահ իլէ 'ալագատար գըլան չէյլէր պունլար տըր։ Պու գուվվէթլէր տիր քի սալահ վէ 'ատալէթին օլ տէյիւիլմէզ գավանիյնի իլէ իլթիզալ էտէրլէր։ Ատէմլէր տիւնեանըն չէվգ ու իւմիտի վէ կէրէք տիւնեատա կէրէք ախրէթատ հէր նէվ' մէս'ուտիյէթին չարթը ա'զամը օլան մուհապպէթ հիսսիյաթընը իչպու գուվվէթ վէ իգթիտարլարտա պուլուրլար։ Իչթէ բուհանի հայաթ պու գուվվէթ վէ իգթիտարլարըն իսթի'մալընա վապէսթէ տիր։

Էօյլէ իսէ անլէրի կէօրմէզտէն կէլմէքլիք քևար ը 'ագի՞լ մի տիր։ Էտնա վէ էսֆէլտէն իսէ տա՞իմա ա'լայը իննթիխապ էթմէք, մատտի վէ սէրի' իւզ զէվալ օլան ալչագ թապի'աթըմզըտան եօգաըը հիւքսէլմէք, վէ պիզի մէս'ուտ սօնսըզ հայաթ իչիւն հաղըրլայաճագ գուվվէթ վէ գուարէթլէրիմիզի թէրպիյէ էթմէքլիք ատապ ու ախլագ իգթիզասընտան օլարզը կիպի, 'ագլ ու իզ'անըն տախի ահքտամը իգթիզասընտան տըր։

Հէր 'ասրտա վէ հէր գավմ ու միլլէթտէ էն մէչհուր ֆիքր ու զիհնլէր պու սա՞իդանըն էհէմմիյէթինի անլամըշլար վէ մալիք օլտըգլարը 'իլմ ու մա'լիւմաթա կէօրէ, բուհանի հայաթը էլէ կէչիրմէք իչիւն հէր վասըթայը գուլլանմըշլար տըր։ Հէր 'ասր ու զէմանըն վէ հէր գավմ ու միլլէթին էն թէմէլլի էտէր վէ հատիկաթլարը իլահլարընա 'իպատէթ իչիւն հափըզմըշ օլան հէյքէլլէր տիր։

Պի'այնիհի տիկէր պիր մուճիպ վէ սա՞իդա տախի վար տըր քի ինսան օլտըզմըզ հասէպիյլէ նազարը տիգգաթըմզը ճէլպ էթմէյէ չայան տըր։ Պու սա՞իդայը կէրչի պիլճիւմլէ տինլէր գապուլ էլլէմիշ իսէլէր տէ, էն քևարիլ էհէմմիյէթինի Խրիսթիյանլըգտա քէսպ էտէր։ Բուհանի հայաթըն թէրագգըսը՝ պիւթիւն մէվճուտիյէթիմիզի թագիսա էտիպ ա'լալանտրրրը վէ էն հագիր վէ զայըի միւսա՞իտ ահվալտա պիւէ 'էօմրիւ կէչիրիլմէյէ չայան զըլար։ Մատտի մուվաֆֆագիյէթին, կէրէք սէրվէթ, կէրէք ճահ ու մէհնէտ, հախօտ հէր իքիսի չէգլ ու սուրէթինտէ օլսուն, մատտի մուվաֆֆագիյէթին ախլագ ու էվսաֆ 'իլվիյէթինէ հախօտ մէս'ուտիյէթէ պա'իս օլաճաղընը ֆարզ էթմէքլիք՝ փէք պէօյիւք պիր խալթա տըր, վէ մատտի իչթիրաքիյունլըզ՝ նէ չօգ սէվտիրիր նէ տէ զիյատէ մուհապպէթ ճէլպ էտէր։ Վաղթըյլէ տիւնհանընն էն զէնկին ատէմլէրինին իքիսինին տէրունի հայաթընա վաղըք իտիմ։ Պիւթիւն Նիւ Եօրգտա պունլարընն պիրբիսինտէն տահա ալչագ վէ պէտպահթ պիր քիմսէ եօգ իտի։ Տիկէրի իսէ ճիւմլէնին հիւրմէթ վէ մուհապպէթինէ մազհար օլուպ, նէ գատար քի անլայա պիլմիչ իսէմ, մէս'ուտ պիր ատէմ իտի։ Անլէրին իքիսի արասընտաքի ֆարզընը սըրր ու հիքմէթի՝ անլէրին ախլագ ու էվսաֆը իտի։ Պիրիսի՝ հալընըզ եէմէք, իչմէք վէ օյնամագ իչիւն հաչատըզը հալտէ, տիկէրի տահա 'ալի հայաթա եէթիչմէյէ չալըշըյօր իտի։ 'Այնի չէյի քէնտիլէրին եէվմի էքմէքլէրինի զայէթ զահմէթ վէ մէչագգաթլէ էլէ կէչիրէն ֆագիրլէր հազրընտա տախի տէյէ պիւիրիզ։ Պիրիսի ֆագիրլիյի սէպէպիյլէ հայվանլար տէրէքէսինէ էնտիյի հալտէ, տիկէրի հէր կիւն տահա զիյատէ Բրիսատոա, եա՞նի ֆագիր վէ մուհագգար օլմուչ օլան Զաթը ճէլիլէ պէնղէր օլուր։

Տէհրինին իտտի'ասընճա, ախրէթին վահի իւմիտլէրի իլէ ատէմլէր՝ բէնճպէրի՝ էսիր էյլէմիչլէր, անը տիւնեանըն զէվգ ու սէֆասընտան — մէս'ուտիյէթինտէն մահրում էթմիչլէր։ Պու սէպէպտէն պու ֆէնալըզըն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն օ իչմիյէ Ուխրէվի հայաթ եօգ տըր վէ պու տիւնեատա էն 'ալի խայր ու նի'մէթ՝ պա'իս ի մէմնունիյէթ կիւնտէլիք տիր, տէյիւ Թա'լիմ էթմէքլիյի թէքլիֆ էտիյօր։ Մա'էթ թէ՞էսիւֆ սահիհ տիր քի ֆագիրլէր զէնկինլէրին էլինտէն չօգ զատր ու զիյան չէքմիչլէր տիր։ 'Այնի տէրէճէտէ սահիհ տիր քի ֆագր ու զարուրէթին իֆքրաթը պիւճիւմլէ ինսանի թէրագգըյաթա զայրի միւսա՞իտ տիր։ Լաքին մուճիպ ի մէմնունիյէթ կիւնտէլիք Ալլահը բէտտ էտէն վէ քէնտիսինին էն 'ալի մահիյէթ վէ թա՞իաթընը պիլմէզտէն կէլէն ատէմի ա'լալանտրրրպ անըն մէս'ուտիյէթինի մուճիպ օլմազ։ Հալ պու քի բուհանի հայաթ՝ ֆագիրի ա'լալանտրրրպ անըն գուլիպասընա թա'րիֆ օլունմազ մէս'ուտիյէթ կէթիրմիչ տիր։ Տէրալիլէրին պիզիմ իւսթիւմիւզտէ պիր Ալլահ օլտըզընը, եօրգունա էպէտի բահաթ վէ մահզուն վէ միւքէտտէր օլանլարա սօնսըզ մէսէրէթ պուլունտըզընը պիլիպ գապուլ էթմէյէրի՝ վասֆ օլունմազ թէսէլլիյի մուճիպ օլաճաղընը ինքևար էթմէքլիք միւմքի՞ն մի տիր։ Բուհանի հայաթ պիւէ պունլարըն հէվիսի վէ տահա զիյատէ

սինի տախի վէրիր։ Պիր ատէմին խարիճի ահվալը հէր նէ տէ օլսա, պու հայաթը տիւնեատա կէչիր-մէքլիյէ չայէսթէ գըլար։ Անըն ասըլ հաճիպի հայաթը քէնտինին տէրունի հայաթը տըր։ Էկէր անըն գալպի ալլահա վէ ինսանլարա գարշը մահապպէթլէ տօլու իսէ, օ իսթէր զէննկին իսթէր ֆագիր օլսուն, ալչագլա-նաճագ տըր։ Էկէր անըն գալպի Ալլահա վէ ինսանլարա գարշը մահապպէթլէ տօլու իսէ, վէ ամալ ու էֆքեարը կէօրիւնմէզ վէ էպէտի ումուր իւզէրինէ իսէ, օ նէ ալչագլանա պիլիր նէ տէ պէտապախթ օլապիլիր։ Տիւնեանըն թէճրիպէսի պու օլմուշ տըր վէ անը թէպտիլ էտէճէք հիչ պիր ֆէյսէֆէ եօգ տըր։

Լաքին էհէմմիյէթլէրինի պիլճիւմլէ միւթէմէտին գավմլար իլէ հիւքէմանըն միւթէսավվիյէն թանըմըշ օլտըգլարը 'ումումի մուճիպ վէ սա"իգալարըն տանա ուզուն ուզատիյէ պահա էթմէքլիյէ հաճէթ եօգ տըր։ Պիզ քէնտիլէրիմիզի իսրիհթիյան նամըյլէ եատ էտէրիզ. բուհանի հայաթըն պէօյիւք մուճիպի իսէ Քրիստոսըն մուհապպէթի տիր։ Տիւնեատա անըն խուսուսի իչի՝ պուրատա բուհանի պիր հայաթ թէ'սիս էթմէքլիք, ատէմլէրի քէնտիլէրին՝ ալչագլըզընտան գուրթարըպ Ալլահ իլէ սուլհ էթմէքլիք, անլէրէ Ալլահը վէ եէքտիկէրլէրինի սեվմէքլիյի էօյրէթմէքլիք իսի։ Քրիստոսըն բուհլար իւզէրինէքի հիւքմ ու նուֆուզը զօր իլէ թէ'սիս վէ նէյր օլունամազ իսի։ Ատէմլէր Քրիստոսը անճագ քէնտիլէրին